

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

TÁNCISKOLA ÉS SZINELŐADÁS.

Zelenople, Pa. — Az itteni magyar ifjúság július hó folyamán rendes tánciskola tartását határozta el...

NYILVANOS NYUGTAZÁS.

Varga Balázs és családja javára folytatott gyűjtésről.

Dante, Va. — Kovács András dantei lakos \$30.50 összeget gyűjtött Varga Balázs javára...

Szigligeti Ede 3 felvonásos népszínművét a Cigány, adták elő szeptember 11-én meglepő sikerrel...

Divatos Öltönyök

Az őszi és téli idényre Uj ruhaárak vannak érvényben 17 üzletünkben.

Minden egyes ruhát, vagy felöltőt mintegy öt dollárral vehet most olcsóbban, mint a mult évben.

Egyik legújabb őszi divatu öltönyünk "Portage" ENNEK ŐSZI ÁRA CSAK

\$30 \$35 \$40 "ULTRA-CLASS" FAZONU ÖLTÖNY ÁRA \$50-\$60

A mult évben ezek az árak voltak érvényben: \$35, \$40, \$45, \$50, \$55, \$60, \$65 és \$75.

Jutányosabb árak, jobb portéka, szebb munka és nagyobb választékkal rendelkezünk az idén ősszel, mint bármikor azelőtt.

A mi ismert, jöminőségű öltönyeink az idén még jobb, mint régebben és az udvarias segédeink örömmel vannak segítségére a megfelelő holmi kiválasztásában...

Mi szolgálatára akarunk Önnek lenni; hagyja ezt tennünk.

Férfi nadrágok \$5, \$6.50, \$8, \$10, \$12.50, \$15.

Goodlow's Good Clothes

Férfiaknak és fiatal embereknek. Cleveland: 503-505 Prospect Ave.

Akron: 124 So. Main Street Youngstown: 107-109 W. Federal St. Szombaton este 6 órakor zárunk.

Akron, Youngstown, Pilsburgh, Reading, Rochester, Trenton, Scranton, Syracuse, Wilkes Barre, Youngstown.

Megelégedésről Jótállunk

ORVOSI HIR. Dr. Löwinger Ernő, az ismert nevű chicagói magyar orvos szeptember 20-ikára visszajön Chicagóba...

SIESSEN AZ EURÓPAI PENZKÜLDÉSSEL. A küldött pénz nagyon olcsó. Az egész ország az idő, hogy hajlékony legyen és küldje át nekik. Mi elvisszük a címzettnek azonnal és megkapja a címzett nyugtát.

HAJÓJEGYEK: Minden vonalra Európába és vissza.

ATLANTIC EXCHANGE 1329-3rd Ave. Cor. 78th St. NEW YORK CITY. LAZAR ENDRE, TULAJDONOS.

REGÉNY. INDUS ÉJSZAKÁK.

Sarath-Kumar-Gosh.

(25-ik folytatás.)

Nem tudod, te oktondi, hogy az ilyen büvészt már gyermekkorában arra szoktatják, hogy torkában apró pénzdarabokat rejtessen?

— Ó ti együgyűek! Hiszen az csak csillaglás volt. Nem a király palotájában fölött pattant szél, hanem jóval odább és messze a földtől: azért sem lehetett a zajt hallani. Az esőt pedig a felhők áramlata okozta.

De egy fehér szakállú bölcst, aki mindent végighallgatta, rászólt, mondván:

— Te csak a testi szemekkel látsz. Nem tudsz a lelked szemével is olvasni? Nem hallod az istenség hangját a förgötegben és nem látod a kezét a vilámlókban?

A beállott esőben azután ezt suttogta egy halk hang:

— Értelmezd te nekünk ezt a jelt, ó tudás embere!

— Azt jelenti, hogy ma egy nagy igazságtalanság fog történni. De mint langyos eső követi a könyörület, mely jóvá teszi a igazságtalanságot. Így szóltam. Béke veletek!

Ezt mondván távozott. De ebben a pillanatban megismerték. Mert ő volt az az ember, aki az első próba napján a fűeszkőről mesélt, melyet nádkosárban uszva találtak a Gangesz habjainban.

HUSZONEGYEDIK ÉJSZAKA.

És most valamennyi szem az elefántesont-toronnyra irányult. Egy márványemelőnyen állt az arannyal kirakott elefántesont-trónus, melynek karja meg támlája mintha tele lett volna hintve gyémánttal, rubinnal meg zaffirral.

És a fény és pompa csodálatba ejtett mindenkit, aki látta. Szótlanul néztek rá, hogy a király ezt a jelenetet hosszú időkre emlékeztetnie akarja. Vészt mindazoknak, akik látták; hogy miért, azt még nem tudták kitalálni.

Csudálkozásuk még nőtt, amikor a trónusok mellett, kissé alacsonyabban, egy kerevetet láttak, melyen egy csomó kendő között egy tör, egy serleg meg egy selyem zsínér volt. Hogy ez mit jelent, azt senki sem tudta.

Azután széjjelváiták az emelvény mögött levő nehéz függönyök és egy magas kékbe meg skarlátba burkolt alak lépett elő, ezüst trombitáit illesztett ajkaira és csak felhangos kürtözött ki. Eszakról jött a válasz, mert ott hirdelen egy másik trombitás jelent meg. Azután keletről is, majd nyugatról felől is felhangzott a kürtzés.

(Folytatjuk.)

UJ VAGY HASZNALT CHEVROLET AUTOMOBILOK

A népszerű Modell 490 és Modell F. B. Roadster, Turing, Coupé vagy Sedan, ugyiszintén 2, 3 és 4 tonnás truckok azonnal kaphatók készpénz vagy könnyű részletfizetésre.

LEYE BROS. Detroit legnépszerű elismert Chevrolet árusítói.

824-3034 West Lafayette Blvd. Detroit, Mich. Estélnkint és vasárnap is nyitva. Telefon: West 851. 219, 25

INGYEN KAPNAK MINDAZOK, AKIK HAZAUTAZNAK

Családjukat kihozzák PÉNZT vagy CSOMAGOT

akarnak küldeni, egy igen hasznos

UTMUTATÓ KÖNYVEKÉRT Irjon még ma érte

Oceanic Co. Keresztény Kivándorlási Irodához

306 EAST 13TH STREET, NEW YORK, N. Y. OLASZ A. FERENC, Mgr.

Holland-America Line. Ryndam, Szept. 22. és Okt. 27. Rotterdam, Okt. 2. és Nov. 6. Noordam, Okt. 13. és Nov. 17. New Amsterdam, Okt. 19. HAMBURG-BA

Amerikába. akarja kihozni hozzátartozóit, akkor szükséges, hogy a törvény által előrt okmányokat nekik beadják, mert azok nélkül nem jöhetnek ide. Enkészséggel megcsinálom a szükséges okmányokat részére és azokat a kellő felvilágosítással egyetemben be- küldöm hozzátartozójának az országban.

ANCHOR LINE S. S. ITALIA INDUL SZEPTEMBER 23-AN. DÍREKT DUBROVNIK ÉS TRIEST-BE. Dubrovnik \$125.00, Triest \$120.00. és 5 dollár hadi adó.

CUNARD LINE S.S. SAXONIA INDUL OKTÓBER HÓ 30-AN. KÖZVETLEN HAMBURG-BA. Harmadosztályú jegy ára \$115.00 és \$5.00 hadiadó.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA LA VELOCE. NEW YORK-PHILADELPHIA-NAPOLY ÉS GENOVA FELE. TRIESTE GENUAN AT.

FRENCH LINE COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE MAGYARORSZÁGBA. Havren át Gyors négyfedes és Duplacsa- varu Hajók.

LOYD SABAUDO 3 State St., New York. Legkisebbit indulas New Yorkból dupla csavaru hajó REGINA D'ITALIA Okt. 6. RE D'ITALIA Okt. 30. PESARO Nov. 6.

Hozzártartozók kihozatala Európából. Hetenként a nagyobb csoportok érkeznek Amerikába, akiknek ügyeit mi intéstük el. Mi nem "nyilatkozatokat" iratunk alá, melyvel Ön nem ér célt. Nekünk három hivatalunk van Európában, kik minden ügyben személyesen járnak el és az utasok az ő felügyeletük alatt jönnek egész Amerikáig.

Kihozatali sikereinkről már sokan meggyőződtek. Kérjen részletes felvilágosítást arról, hogy hogyan hozhatja ide családját gyorsan, haj és kellemetlenség nélkül. Ohazai ügyeket elvállalunk és azokat európai hivatal- tárbá.

HENRY C. ZARÓ, BANKÁR 39 Cooper Sq. NEW YORK.

Stűmök ása. Tümből állandóan új kosztűmök. Készülnek, hogy bátran több kosztűm nem volt.

\$38. Tümből állandóan új kosztűmök. Készülnek, hogy bátran több kosztűm nem volt.

6, 18, 36 és 38. Ha elő nagyságot, akkor nagyobb kosztűmjeinknek ugyanazért az emeleten találhatók.

őszi holmik. Ujdivatu őszi Kosztűm \$24.50. Tíz különféle fazonu szilvertone, sergese és tricotine keimből készült kosztűm. Igazlár \$30 és \$35. A bese- mentben csak

TI ÓRA. Köves, 25 éves jótállás ID IDEIG. Csak egyszer egy életben van ilyen alkalm, hogy ilyen remek ajándékot kapjon, mint az alkalmatlan kap. Gondolja csak meg, hogy egy 25 dolláros valódi vas- uti óra, bárki kaphat, tottunk csak \$10-12-ért. Az itt bemutatott óra arannyal fúrtatott, reme- sebbül nézett és az óra, először 21-köves Svájci szerkezete van és 25 éves jótállással van ellát- va. Ézen órák el vannak ismerve az egész világon, mint a leg- jobbak, mert egy percnyi pon- toságot járnak. Minden vonat- vesztés és minden gépész est az órák használatá és minden vonat- ezen órák után jár. Kik 10 órák akar és meg akar elegete lenni, annak ajánlunk, hogy csak az órák vagye most és sohasem fogja megbánni, el minden órákat igen magas áron adják el, mi azonban meg akarjuk győződtetni, közzük, hogy csak a mi óráink a legjobbak a leg- jobbak. Az órák, így elhatároztuk, hogy csak egy órák legyen, melye- olna megelégedés orvul az órá- kálkülönbet hozsánk azonnal is

Co. Dept. 278 D. Chicago, Ill.

BEREK. Csak egyszer egy életben van ilyen alkalm, hogy ilyen remek ajándékot kapjon, mint az alkalmatlan kap. Gondolja csak meg, hogy egy 25 dolláros valódi vas- uti óra, bárki kaphat, tottunk csak \$10-12-ért. Az itt bemutatott óra arannyal fúrtatott, reme- sebbül nézett és az óra, először 21-köves Svájci szerkezete van és 25 éves jótállással van ellát- va. Ézen órák el vannak ismerve az egész világon, mint a leg- jobbak, mert egy percnyi pon- toságot járnak. Minden vonat- vesztés és minden gépész est az órák használatá és minden vonat- ezen órák után jár. Kik 10 órák akar és meg akar elegete lenni, annak ajánlunk, hogy csak az órák vagye most és sohasem fogja megbánni, el minden órákat igen magas áron adják el, mi azonban meg akarjuk győződtetni, közzük, hogy csak a mi óráink a legjobbak a leg- jobbak. Az órák, így elhatároztuk, hogy csak egy órák legyen, melye- olna megelégedés orvul az órá- kálkülönbet hozsánk azonnal is

THURY BORCSA. című 3 felvonásos remek népszínművet, amelyre szinten is fel- kérjük Chicagó és környéke magyar közönségét, hogy ezen az ünnepélyen megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel

A Verhovay Segélyegylet chicagói 164-ik OSZTÁLYA 1920 OKTÓBER HÓ 3-AN, VASÁRNAP DELUTAN 3 ÓRAKOR

A Wick Park Hall nagyeremben 2044 West North Avenue, ünnepi me a fők tiz éves fennállását, mely alkalommal szinrehozza itt először

KIS HIRDETÉSEK

KERESTETES MUNKAT NYER... HAZASSAGI HIRDETÉS... MUNKAT NYER - PÁRFL...

Loaderek és Szénbányások

UNION BANYÁK... THE FAIRVIEW COAL COMPANY... MUNKAT NYER - NG...

SZÉN-BANYÁSZOK FELVÉTELNEK

UNION BANYÁK... THE FAIRVIEW COAL COMPANY... MUNKAT NYER - NG...

KERESTETES

LURAC JÁNOS... ELADÓ FARMOK... OLSÓ FARM...

ELADÓ FARMOK

140 akeros farm North East, Pa. Crawford megyében... OLSÓ FARM...

JOGI TANÁCS

A. I. ZEIGER... CHICOGI MAGYAR GYÖVED... GOTTLIB LAJOS...

A LEGUJABB DIVAT

Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

A budapesti "A Világ" aug. 15-iki számából... Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

ÓCSKAVAS VÁGÓ MUNKÁSOK

(Scrap Shearmen) felvételnek... ALLANDÓ MUNKA, JÓ FIZETÉS!

PITTSBURGH FORGE AND IRON CO.

Northside, PITTSBURGH, PA. A telephelyen jó vendégül vár!

MUNKÁSOK FELVÉTELNEK

Állandó gyári és raktárházi munkára... UNITED STATES GYPSUM CO.

Bányászok kerestetnek

Union bányák... MR. JNO. EVANS, Superintendent, NORTH BELMONT COAL COMPANY

SZABÓK OPERÁTOROK VASALÓK

FINISHELŐK GOMBLYUK KESZÍTŐK... NATIONAL TAILORS... 1352 W. 6th St.

családok

felvételnek... LONGACRE, W. VA. BA.

GYAKORLATI BÍRÓ

LEANYOK... THE CLEVELAND LEATHER GOODS CO.

MUNKÁSOK FELVÉTELNEK

Enyit kereshetnek magyarul beszélő, ambiciós és szorgalmas emberek...

Huron Steel Company

400 SCHOFIELD BLDG., 9th & Euclid Ave., Cleveland, O.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

családok

felvételnek... LONGACRE, W. VA. BA.

GYAKORLATI BÍRÓ

LEANYOK... THE CLEVELAND LEATHER GOODS CO.

MUNKÁSOK FELVÉTELNEK

Enyit kereshetnek magyarul beszélő, ambiciós és szorgalmas emberek...

Huron Steel Company

400 SCHOFIELD BLDG., 9th & Euclid Ave., Cleveland, O.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

KERESTETES

LURAC JÁNOS... ELADÓ FARMOK... OLSÓ FARM...

ELADÓ FARMOK

140 akeros farm North East, Pa. Crawford megyében... OLSÓ FARM...

JOGI TANÁCS

A. I. ZEIGER... CHICOGI MAGYAR GYÖVED... GOTTLIB LAJOS...

Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

A budapesti "A Világ" aug. 15-iki számából... Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

ELADÓ FARMOK

140 akeros farm North East, Pa. Crawford megyében... OLSÓ FARM...

JOGI TANÁCS

A. I. ZEIGER... CHICOGI MAGYAR GYÖVED... GOTTLIB LAJOS...

Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

A budapesti "A Világ" aug. 15-iki számából... Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

JOGI TANÁCS

A. I. ZEIGER... CHICOGI MAGYAR GYÖVED... GOTTLIB LAJOS...

Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

A budapesti "A Világ" aug. 15-iki számából... Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

A budapesti "A Világ" aug. 15-iki számából... Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

A budapesti "A Világ" aug. 15-iki számából... Mennyibe kerül egy kép - művészet nélkül?

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Bányászok a világ legnagyobb bányája

LYNCH, KY. 2 tonnás kárért \$1.35--\$1.55 2 tonnás kárért... LEGER ORÁNKÉNT 60 CENTTŐL 80 CENTIG.

Vertical text on the far right edge of the page, including 'Put' at the top and various small notices.

Szabadság Sunday Magazine

A tudás

fájáról mindenki szabadon szedhet gyümölcsöt. A tudás fája előtt nem áll kerítés, nem áll őr, nincsen előtte tiltótábla, főúri elzárttságban nem térítik el előle azokat, akik feléje akarnak közeledni.

A tudás mindenki számára közös, mindenki olyan mélyen merheti meg vízébe a korsóját, amilyen mélyen csak akarja — vagy bírja.

Ha ez igaz az egész világra, mennyivel inkább igaz a földkerekség ama nagyszerű területére, amelyet az Egyesült Államoknak neveznek!

Amerikában, valóban, mindenki hozzáférhet a tudás kincses kamrájához. Ennek a kamrának ajtaja nincsen hét lakattal elzárva és küszöbén mindenki átléphet, nem csak az, aki aranyból való kulcsokat szorongat a markában, mint az Apuleius bölcsé, aki tudta, hogy arany nélkül még a Tudás Házát se lehet megközelíteni.

Most, hogy szerte az országban megnyílnak az iskolák, könnyen eszébe ötlök az embernek, hogy milyen könnyen, milyen neemes nagylelkűséggel osztják is itt a tudást. S az, hogy erre a tudásra milyen nagy szüksége van azoknak, akik el akarják sajátítani, legyenek azok gyermekek, vagy felnőttek.

A bevándorlóknak — a többi között — talán az a legnagyobb félreértése, hogy ebben az országban csak le kell hajolni és az aranyat tele marokkal szedheti a földről. Azt hiszik sokan, ebben az országban nem kell tudni, ebben az országban csak szerencse kell.

Nem úgy van.

Ha végig nézünk azokon, akik boldogultak, ha szemünkkel követjük azokat, akiknek "szerencséjük volt," azt fogjuk látni, hogy azok mind tudtak valamit, legalább is annyira, mint mások, ha nem jobban. Ha valaki tud és nem boldogul, azt lehet balszerencsének tulajdonítani. De ahhoz, hogy valakit elkerüljön a balszerencse, tudás kell. Szaktudás, valaminek a pontos tudása, egy mesterségnek a tudása, nem általános tudás, mert mindent tudni annyit tesz, mint semmit se tudni.

Aki ágyban várja a szerencsét, vagy vakon bandukolva, céltalanul kóborolva, az sose fogja megtalálni. Csak aki a tudás fegyverzetét ölti magára és bátran elindul a meghódítására.

Az iskolásgyerek, aki könyvével a hóna alatt most újra elindul az élet útján, sokkal keményebb harcra, mint a férfi, aki lemondó mozdulattal arról panaszodik, hogy neki nincs szerencséje.

Gyilkosságok,

rablások, betörések — napirenden vannak. Az emberek egy bizonyos százaléka azzal a gesztussal öli meg egy másik embertársát, mint a szakácsné a eszékét. Az ilyen gyilkos esetében az emberéletnek csakugyan nincsen sok értéke. Rablásokat azzal a könnyű semmitmondó mozdulattal hajtják végre, mintha a büntetőtörvénykönyvtől való félelem még csak véletlenül sem jutna az eszükbe. A betörők pedig, akik emberéletre nem törnek ugyan, de szükség esetén, hogy úgy mondjuk, "végveszedelemben" az emberélet kioltásától sem riadnak vissza, olyan vígan üzik a mesterségüket, mintha a mai társadalmi rend keretén belül ez volna a rendes és magától értetődő foglalkozás.

Lombroso olasz orvos és tudós évekké azelőtt a különböző lelkiérveltségekkel foglalkozó tanulmányában a betörőket, gyilkosokat, utonállókat az agyterheltek bizonyos kategóriájába sorozta. Megállapította azt is, hogy számos betörőnek vagy gyilkosnak az esetében kurára van remény abban az esetben, ha az illetőnek az agyát megoperálják. Lombroso megállapítása alapján egész iskola keletkezett, amely nem a kriminális gazembert, hanem a sajnálatot érdemlő beteget látta a gazemberek különböző válfajaiban. Egy-egy operáció bevált, de bizony számos esetben a megoperált rabló vagy betörő vidáman és jókedvűen folytatta továbbra is a mesterségét s a gyilkosságon ép úgy nem akadt fenn, mint a betörésen. Legfeljebb az orvosok jóhiszeműségén mulatott.

Társadalomtudósok, lélekbuvárok, szociológusok, társadalmi reformátorok török a fejüket azon, hogy a gyilkosságok és betörések számának szaporodása voltaképpen mire vezethető vissza. A leghetlenebb indokoltól kezdve a legplauzibilisebb érvekig terjedő magyarázatokkal igyekeznek ezt a visszataszító társadalmi tünetet megmagyarázni. Az egyik new yorki egyetemi tanár a tanulmányában annak tulajdonítja, hogy a háború elvadtította az embereket, a szociális kérdések ki nem jegecesedett volta összerombolta sok emberben a magántulajdon és az autoritás iránti tiszteletet s a leglazább lelkiismeretű emberekben a reakció gyilkosságban, rablásban, betörésben nyilvánul meg. Magyarázatnak eléggé elfogadható. Egészen bizonyos, hogy más okok is közrejátszanak. De hogy baj van, hogy az erkölcsök lazulnak s az emberi élet értéke majdnem nullára süllyedt le, azt még azok is kénytelenek elismerni, akik a maguk kedvező gazdasági helyzetéből kifolyólag, a mai társadalmi rendet makulátlanul tartják.

Fácán

TIZNAPOS házas voltam, a mikor meghaltam. Halálom előtt nem voltam beteg, ám meg kellett halnom, mert a feleségem nem szeretett. Sohasem szeretett, de azért becsülettel megsiratott, fekete ruhát öltött értem — ő, én értem! — és nem indította meg többé a hálószoba óráját azért, hogy elmentem a világból.

Ebben a szobában szenvedtem legtöbbet és itt látogattam meg őt újra. Nagyon vágytam őt látni, ám mégis tiszteletben tartottam a gyászt, amivel kicsiny emlékeimet megbeszélte, és már egy hónapos özvegy volt, amikor álmában meg látogattam.

Fácán gyönyörű volt... Fácán — így hívtam magamban őt, mert kecses volt és kényes és végtelen enyhességében is fenséges, mint ama pompás madár. Csak azért volt, hogy szép legyen, szöke volt, aranyfácán, és aki olyan szöke, mint ő, az sosem szeretheti azt, aki olyan fekete, mint én voltam életemben. Ez meg van írva és ő nem szeretett engem. Hangomtól borzadt, ünnepies ruháimtól félt, és a szavakat, amiket neki mondtam, mind elfelejtette. Az utcán elfordította fejét az emberek felé, kiknek arcába olyan volt, mint az enyém, halovány kávészínű, és ha rosszat álmodott, akkor az én fekete szememmel tekintett rá valaki. Sosem tudta megjegyezni, hogy hány éves vagyok és legzsebb könyvümből apró körömmel szakította ki a lapot, amelyikre kedvenc verseim voltak kinyomtatva. Nem is tudta, hogy mit cselekszik, ösztönösen szakította el a betűk kis arcát. Fácán nem szeretett. A feleségem lett, mert kérleltem. Hozzám jött hűségéből, mert tudta, hogy ez sokaknak fog fájni, másoknak, akik mind szerettek, nagyon szerettek és én csak őt szerettem, egyedül őt. Beesülettel mondhatom ezt ma már, és a szívem mégis abba hasadt meg, hogy ő nem szeretett.

Holdatlan éjszakán érkeztem és reszkető forróságom órákra levette rólam a halál friss, becsületetlan hidegét. Nagyon setét volt a világban, ámde a szobát száz ezer gyertyaként világította meg sok-sok szöke haja, mely ritkán lehetett arcomnak leple, noha a pap is megeskettett minket. Lehunyt szemmel pihent, keze, két kicsi forró fehér márvány, arca alá kulesolta és ez az arc rózsaszínű volt, mint apríli kis tavaszban a mandulafa virága. Szeme zöld volt, mint mély tavak felcsukló sóhaja, ám álmában kék, mindig kék, mint a virrasztó lámpások a betegek szobáiban. Ébredéskor egy percig — szememben még egy más világ — mindig kék volt a tekintete. Tíz reggelen át szabad volt ezt látnom, tíz reggelen nem az én arcomat hordta álomtól mézédés tekintete.

Nyoszóink fölött arcképeim volt fekete ébenfakereken. A kereten fölül, szomorú homlokomat is beárnyékolva, egy szál ciprus, fiatal síromról hozta ezt, egy koszorúról. Nem szeretett, ám meggyászolt, és ha huszonöt esztendőig éltünk volna házasságban, sosem árult volna el. Nem szeretett, de becsült. Ez is hogyan fájt nekem, kinek szívem már hideg por volt.

Völegényi szememben köze-

ledtem felé és vállán — a nekem dacos fehér boltíven — feljebb húztam a takarót. Hűvös szeptember volt már és az ablak, amelyen érkeztem, tárva. Fácán egészségre érzékeny, mint egy érzelemben sebzett ajak. Kékszálagos, selymes, csipkés hálókötőse fehér, mint egyedüli szép keze, nyaka, válla. Éjszakai ruháján nem látszott gyász feketesége — a feketeség, amit mintha az én koporsómról loptak volna le a világba és az éjszakába — és ez jól esett nekem. Itt most nem lehetett róla tudni, hogy özvegy. Ám mellette

jártam és Fácán félne a jövő éjszakától. Ha rálehelnek kis fészülő tükrére, édes firtókbe nem simitana többé haját és a világ ez aranydiadém nélkül olyan szegény volna... Párnája türetlen, az ágyon annyi gyűrődés sincs, mint egy megtévedt lelken. Olyan nyugodtan pihen, mint aki sosem volt asszony. Lélekezése halk, mint a türelem. Mig élttem, arca sosem volt ilyen enyhe, — és gögös volt hozzám mindig és én most itt terdeltem ágya, az ő ágya előtt és kettőnk hálójában is olyan magánosan, mint egy szív.

Sötétség

Sötétre vágyom. Tündéklő világ
Lerészak most. Új fényt ígér a kétség.
Amit még nem tudunk, vár a sötétség.
Itt sercen új szó, kelnek új csirák,
Akarom, hogy a sötétet megértsek.

A fénys arc olcsó csodákkal állat,
A szép ajk ócska izekért sipog,
Kemény szája a termékeny szitok,
Nemor fejkéből várjatok csodákat,
Sötét szemem gyul fényre új titok.

Fényszórta nóták piperéje untat,
Mégért a szia, amelynél többet látok.
A lelkem rajta, mért is nem kiáltok,
Miert kerülgetek sok diszkutat?
Fénykörbe dugnak szemfüles barátok.

Lerázom őket, én bányába kuszom,
Magamnak árnya, fulladó veder.
Arcomon feszül a magánylepel,
A csuklya szelét két fülemre húzom,
A csukány kérdez. A sötét majd felel.

vetetlen nyoszólyám, hideg, mint már én magam is... De ő mily malasztosan gyönyörű a selyemtakaró alatt és ennek párja valamikor az enyém volt.

Kicsiny cipője ágya mellett, egy széken pedig mindenféle, minnek drága testét takarnia volt szabad és mihez soha egy ujjal sem érhettem hozzá. Gondoltam — mi, akik már nem vagyunk, olyan hatalmasok vagyunk — ha most hozzáérek mindenhez. Halott hév ajkammal megeskóloom harisnyájának selyemszárait, könnyű szél testét öltöm és sok-sok fehér fodrot végigsóhajtok. Olyan szép, mint egy menyasszony, tiszta... és ha éjszakai sugárként dédelgetném kedves arcát, liliomszárnyai két karját, nyakát, mely fehér és karcsú, mint elrepült álomból egy ártatlan gondolat. Sosem tudja meg, hogy itt jártam... Ágya mellett kis asztalkán, egy virágos rózsaszín agátésésében sok gyűrű, násfa, aranypercek és szívetestnek szép ékei. Ha most ujára huznék egy gyűrűt, mint egy menyasszonyra! Reggelre megtudná, hogy itt

Nem féltem a hajnaltól, amely el fog oszlatni, mint egy bántó gondolatot, de fájt itt lennem így és tudtam: ő álmában sem érzi meg, hogy halott, hites ura kezét tartja a párnáján. Ugy tud aludni, mint a becsület, és ha fordítva lett volna, ő sosem látogatott volna meg engem. De én egy esztendeig nem tudtam volna aludni és azután is álomban mindig őt sirtam volna: Fácán! És a hangját sosem fogom hallani, hisz olyan mélyen alszik. Finom, okos hangja az én számomra halott. Üvegkoporsóban fekszik és arcát ha meg is lophatom, a hangját sosem fogom hallani, beszélni sosem fogunk egymással és gyengéd, félszavaival már nem bánt engem többé. A szíve álmában is üres és sosem szeretett.

Tudtam: ezután sokáig nem me-rek visszatérni ide és elkérülöm még az ablakot is, melyet fiatal boldogságunknak kellett volna megvilágítania egykor. De szép volna, ha tudná, hogy aki miatta való bánatában halt meg a tizedik napon, az ura — és az voltam mégis — szívben hű hozzá az

Irta: Lakatos László

utolsó halálon is tul. Valami emléket itt kell hagynom. Elindítom az órát és reggelre tudni fogja, hogy kísértet járt itt... Ujjára ráhuzom a nászgyűrűket... Párnáján, szép fehér párnáján ott hagyom arcom vonásait... Nem, ezt egyiket sem szabad. Megrettenne és meggyülné halálom után, aki nem szeretett életemben. Megijeszteni őt! A boszu alacsony és nemtelen, mint a sir és én Fácánt jobban szerettem, mint az életet, amelyet miatta hagytam el, akár egy öngyilkos. Ha magammal vinném? De nem. Ez erőszak volna és az élek sosem szeretik a halottakat, valamiként az ő hajnali tekintete sosem szeret-hette szememet, e csuf éjszakát.

Most a kis asztalkán megláttam a képeket. Két arcképem is van a szobában. Ez a kisebbik, ezüstkeretben volt, alatta kis selyemlap, melyre gyászbirosművészt hímezt. Mégis, mégis megbeszél... Talán... De nem! Az arckép el van fordítva az ágytól, el párnájától, el arcától. Nem akar reggel ez arcképre ébredni, csak becsületből hagy meg itten. Fácán, ő, hogy fáj minden.

És mint pár hét előtt a négy fekete ember tette koporsómmal, óvatosan közelebb hoztam az asztalkát, rajta megfordított arcképeim. Vigyázó ujjal fölemeltem a képet és lassan, lassan... álomban meg ne meszelje!... felé, a feleségem arca felé fordítottam arcképeimet. Reggel, ha ráébred, észbe fogok jutni. Mégis észbe jutok, bárha már egy hónapja hogy nem vagyok és nem fog megrettenni mégsem. Azt hiszi, hogy ő tette így, este, felekvés előtt... És lehet hogy máskor így is tette, csak ma feledkezett meg róla... Gyenge pillája korai fáradtságban lett álmos... Szabad kipótolnom azt, amit ő fáradtságban elmulasztott. Hü férje, jó inasa voltam mindig, és reggelre ne fájjon neki az, hogy elfeledkezett rólam az este és rossz volt hozzám, akit sosem szeretett ugyan, de aki mégis vagyok: emlék és becsület és az övé vagyok. És már megfordítottam az arcképet.

Fácán pedig most elővette alvó arca, alól kezét. Karja hives és illatos egyenességben kinyult, keze, ez összekulesolt csoda kinyílt, mint felős, fázós hajnalon a virág fáradt álmát bocsájtván el kelyhéből. Gondoltam: engem keres... még egy buesu az életem tul... és letérdeltem és ajkam tiszteletben hajolt meg. Ám az alvó kék biztosan nyúlt a kép után, megfogta a hideg ezüstkeretet és — gyönyörű önévédekezés volt ez, álom és hősiesség — arcomat elfordította álmodó arcától. Azután visszahuzta kezét, arca alá kulesolta és semmi, egy sóhaj sem álmában, arcan se mosoly, se retentet és a lélegzete is nyugodt, mint a perceké. Nem is tudta, hogy mit cselekszik, még álmában sem érezte, de eltolt magától, mert sosem szeretett.

Eszembe jutott: tíz reggelen ébredtem ebben a szobában és ő a tíz reggel egyikén sem keltett gyengédséggel. Ám mikor meghaltam, becsülettel megsiratott Fácán... Sosem szeretett. És most — fáradtan, mint egy hosszú szenvedés — eltávoztam és tudtam, többé sosem térek vissza... Hiszen talán itt sem voltam.

Alber
A
a művés
olyan elő
zsenge kor
csodával
lyen kevés
Mi lesz a
megtartaná
már esette
diktált, a
nagy műve
mint amily
azonban ne
A legtöbb
"elkrachol
beolvad a
legritkább
Mozart, a
— aki felm
mint esoda
söt, sokkal
A művés
hogy harmi
zán alkotás
amelyeket
nem ütök m
Nem állf ez
zsikusokra.
sok közt né
a legzsengé
tanító legye
korlátok kö
abnormális
séget, hogy
radjon vala
nemcsak a
Mert itt
adó műzskit
tanító lelke
abnormális
séget, techn
a technika
nyeg. A len
a tudásbap
csodagyerm
nem is lebe
feltétele a
érett ész.
Innét van
az, hogy
többi műve
szetben soka
ritkább a cs
dagyermeke

MI LESZ A CSODAGYERMEKEKBŐL?

Albert Neumann a csodagyermek.

A NAGY kérdés ez — mi lesz a csodagyermekből? Szinte napról-napra hallhatjuk erről, vagy arról a gyermekről, hogy a művészetek valamelyikében olyan előhaladást tanúsított már zsenge korában, hogy az szinte a csodával határos. És mégis, milyen kevés az igazi nagy művész! Mi lesz a csodagyermekből? Ha megtartaná azt az iramot, amelyet már esetleg nyolc éves korában diktált, a csodagyermekből olyan nagy művészek kellene lenni, mint amilyen még sose volt. Ez azonban nem következik be, sőt. A legtöbb esetben, a csodagyermek "elkrachol" letörök utközben és beolvad a szürke senkik közé. A legritkább ember — ilyen volt Mozart, a nagy muzsikuss példál — aki felnőtt korában is az volt, mint csodagyermek korában — sőt, sokkal több.

A művésznél a nagy átlag az, hogy harminc éven felül kezd igazán alkotni. Azok az alkotások, amelyeket előbb csinált, rendszeren nem ütnek meg az igazi mértéket. Nem áll ez rendszeren az előadó muzsikusra. Hegedűsök, zongorások közt nem ritka a virtuóz már a legzsengőbb korban. De azután tanító legyen a talpán, aki olyan korlátok között tudja tartani az abnormálisan fejlett művészi készséget, hogy abból legalább is maradjon valami a felnőtt korra, nemcsak a technikai tudás.

Mert itt van a bökkenő az előadó muzsikuskoránál többnyire. A tanító lelket nem adhat a csodagyermeknek, a művésznél a technika csak eszköz, nem lényeg. A lényeg a lélekben van és a tudásban, a felfogásban. Ez a csodagyermekben nincsen meg, nem is lehet, hiszen ennek alapfeltétele az érettség.

Innét van az, hogy a többi művészetben sokkal ritkább a csodagyermek,

lírozhat. Mindenesetre érdekes egy-egy kikapott esetet megfigyelni, megnézni, hogy az átlag csodagyermekből mi lesz, hova érkezik el. Ez az eset Albert Neumann, a "Scandals of 1920" című zenés látványos bohóságnak a karmestere. Az egész ember mindössze husz esztendő. Tizenkét esztendővel ezelőtt, egy szezonon keresztül csodagyermek számba jött. Zongoravirtuóz volt. — Már öt éves koromban nagyon jól zongoráztam — mesélte — New Havenben, ahol születtem, mindenki csodagyermek számba vett. Nagyon nehezen és kitartóan tanultam, tizenöt éves koromig. Akor Paderewskynek a keze alá kerültem. És akkor letörtém. Letörtém fizikailag s letörtém anyagilag. Tizen voltunk testvérek pénzt ke-

resni elmentem a vaudeville-re, a hol a nagy starok közül többet kísértém zongorán, azután a musical comedybe mentem s most dirigálom az első new yorki előadásomat.

A beszélgetés a Globe színház színpadán folyt, hátul, prosa alatt. Neumann arca majdnem gyerekes, de nagyon muzsikusszerű. Nagy fekete haja van, hátra fésülve, élénk szeme, intelligens tekintete, tompa orra, keskeny, érdekes szája, vékony természetű, százhuszonöt font.

Neumann most azért dirigál musical comedyt, mert innen akar feljebb menni. Fel akar menni az operáig és a szimfonikus zenekarig.

Mért azért a muzsika él a lelkében és nem hagyott fel minden reményével. Csak a vágyai más sinre tolódtak. Nem akar többet kis Liszt Ferenc lenni, hanem inkább nagy karmester.

Egyelőre azonban ebben a businessben van és ennek következtében kis anekdotákat mesélt el az első utjáról — egy muzsikuss, aki arra készült, hogy a zeneirodalom nagyságait interpretálja.

— Legelőször egy nyugati városkában játszottam zenészekkel. Isteneim, micsoda zenészekkel. Olyan rossz zenészeket még életemben nem hallottam. De valamennyi között a legrosszabb mégis a hornista volt. Ugy fújt, de úgy fújt, hogy az egyenesen kétségbeesítő volt. És milyen nehéz fejük volt. Este tizkor kezdtem velük próbálni az előadás előtti napon utóljára — miután egy ideig már nyakgatták őket és ők nyakgattak engem. Este tizkor kezdünk próbálni és reggel nyolcra lettünk készen. Akkor azt

A csodagyermekből ritkán lesz az a nagyság, a minek szánják. — A csodagyermek korán "kidolgozza magát". — Egy new yorki csodagyermek nagyszerű karriérje. — Inkább legyen valaki érett művész, mint csodagyermek

mint az előadói muzsikában. Festészetben, írásban, építésben, szobrászatban vajmi ritkán találkozunk csodagyermekkel. Mert a gyermek itt a technikai készségével nem bril-

mondtam a fiuknak, hogy menjenek haza, jól aludják ki magukat, hogy este az előadásra teljesen fittnek legyenek. Erre az én hornistám felállt és azt mondja, hogy ő nem mehet haza, mert neki be kell menni az irodájába. Kiderült, hogy a szegény ördög tulajdonképpen biztosítási ügynök és csak tíres óráiban zenés. Képzhető, hogy egy teljesen agyonfáradt ember, aki este tiztől reggel nyolcig próbált, azután utána egész nap szaladgál, hogyan jászott az előadáson.

Es ilyen esettel nem egygyel találkoztam rövid karmesteri pályafutásom alatt.

A legjobbak azonban mindig az énekesek. Az énekes mindig dühös, hogy a zenekar nagyon hangos. És miket mondanak istenem, ha én azt mind megfogadnám, akkor szépen néz ki.

Volt egy tenoristánk, akit különösen bántott, hogy a zene-

foglalva, tényleg ambicionáltam, hogy a zenekarom jó, együtt legyen estére, azt mondtam hát neki, hogy szóljon a nagydobosnak.

Es ő szólt. Este majd eljuttam, mikor a számát dirigálom és a legesipkésebb részhez érünk, egyszerűen, minden apropro nélkül, a nélkül, hogy beintettem volna, a nagydob iszonyut puffan, mikor a kislány felrugja a lábát a levegőbe. A nagydobos azzal eskuzálta magát, hogy a lány odajött hozzám és arra hivatkozott, hogy én engedtem meg neki a dolgot. Hát tessék ilyen emberekkel együtt dolgozni. Es kóris-talányokkal, akik csak a szemüket forgatják, de énekelni egyik sem akar. Ha rajtuk állna, csak a szájukat tátogatnák, de egy hang a torkukat el nem hagyná.

Es így tovább. Neumann már alig várja, hogy operai színpadra kerüljön. Es csak szánalmat érez azok iránt, akik az életet mint csodagyermek kezdik, akikben csak a művészi érzék van meg, de nem számolnak azzal, hogy majd jön a nagy és kegyetlen Élet és a kezükre üt.

Az igazi művész helyzete sokkal nehezebb és sivárabb Amerikában, mint az óvilágban. Amerikában minden a gyakorlati élet követeléseivel tart lépést. A színházi vállalkozók legelső célja, a publikum igényeinek kielégítése. A színházi vállalkozás elsősorban "money" making proposition és még a művészi vezetéseknél is igazodnia kell a főkönyvelő parancsaihoz.

Az amerikai felfogás azt vallja, hogy a színház legelső sorban szórakoztató hely; a mindennapi élet fáradt munkása nem azért keresi fel a színházat, hogy komoly és nehezen megemészthető "művészetet" kapjon pénzért cserébe, hanem el akarja felejtetni az élet küzdelmeit, néhány derűs órát akar tölteni és kiakarja ünni fejből a hétköznapi gondokat. Az amerikai összehasonlíthatatlanul többet és intenzívebben dolgozik, mint az európai és ez a körülmény egyik fő oka annak, hogy az ugynevezett kulturális igényei sokkal mérsékeltebbek, primitívebbek.

Mégis minden művész életének legnagyobb célja, Amerika meghódítása. Ma már Amerikában találhatjuk a világ legnagyobb énekeseit, legkülönb muzsikussait és színházi szakembereit. Mert Amerikában nem csak a dollár nagy és sok, hanem a közönség is. Aki Amerikát meghódítja, az a föld leg nagyobb kultur-orosz-gát hódította meg.

A Jánosék esküvője

AKAPNIKI főbírónak két erdélyi minta-bérese volt. Annnyira minta-béresek voltak, hogy ha én egyszer megírnám az erdélyi magyar nemesi birtokok tönkremenésének a történetét, akkor abban Tógyer is, meg János is szerepelne.

Sok eltört kerék, bedült kazal és megsántult tinó nyomta a lelküket. És hogy a kapnaki főbíró esztendőről-esztendőre nehezebben tudta fizetni az adót, abban valamelyes része a főbírókn kívül e két urnak is volt, főképpen azonban Tógyernek.

Engedelmet kérek: ez az ur erősen szerette az italt. Nemesak hogy szerette, de itta is. Holott semmi oka sem volt reá.

Az öreg János is nekiadta magát a gabonoriumnak. De csak mióta! ... Csak azóta, hogy az asszonya eltűnt és nem volt többé, aki mosson reá. Az asszonya egy hétfői napon ment át a hegyen Magyar-Lápos felé, csunya átkozódások között. És azóta János a hétfői napot is megszenteli. Azelett csak vasárnap ivott, vasárnap délután.

Annak is története van. De Tógyernek nem volt semmi oka; ő ugyszólván csak filozófiai alapon ivott.

— Nézd, — mondotta egyszer Jánosnak, amikor egy holdvilágos este a szénásszekér mellett ballagtak, — minden ember tudja a világon, hogy te miért iszol, minden vasárnap.

— Vasárnap esketett meg a pap azzal az istenverte asszonnyal ...

— Ugy van! ... És én nem eszálkodom. Én ismertem az asszonyodat, amikor még nem vitte el az ördög a hegyen keresztül.

— Hétfői napon ment el, — feleltatta János.

— Ugy van. Azóta a hétfői napot is megszenteléd. Nem eszálalom. Okos ember nem eszálalom. Nevezetes nap a vasárnap is, nevezetes nap a hétfő is; mert akkor jött neked az asszony és akkor ment el neked az asszony ... Minden nap az isten napja, de a vasárnap, meg a hétfő a te napod.

— Vagyon benned elég vigtség, meg szomorúság, — vélte János.

— Na látod. De nekem efféle reccsaim nem voltak. Hanem a pálinka jó magára is. Ugy még jobb. Az ember elfelejti azt a sok kutyaságot, ami a világon vagyon. Énekel és alszik az ember, mint ha gróf vagy király volna. Voltaképpen a pálinka énekel az emberben. Az ember pedig olyan, mint egy eszár: rugdosódik és táncol; a belső részében édes tűz van, és szeretne inni ... Sokat! ... Hát ez mind jól van.

— Csak hogy ilyenkor nem jól mentek a dolgok az állatok körül.

— Azért a kapnaki főbíró nem kergette el Tógyert mégse, mert sokféle oka volt reá. Egy az volt, hogy a kapnaki járásban minden férficsalád iszik. A másik az volt, hogy a rossz kosztot és az éjjelnappali munkát becsületes ember ki nem bírta ott sokáig, az mind megszökött onnan az első héten. És mégis csak Tógyer került vissza. Három év alatt néldán kilenszer "ment el" és jött vissza. Aztán, ha Tógyer berugott és eltört egyetmást, a főbíró elnaspálgotta és azért Tógyer nem haragudott; azt mondotta, hogy jól van; tulajdonképpen nem ötlet ütök, hanem a pálinkát, amelyik benne van ...

Ilyenkor aztán jó három-négy napig úgy dolgozott, mint az olajozott istennyila.

Próbálta ezt másokkal is a főbíró ur, de azok teleordították a falut a visum-repertumot szerettek és bepanaszolták a járásbírósnál.

Tógyer azonban nem tartotta a haragot.

Már Jánossal jobban el volt a

kuria. A vasárnap és a hétfő az ő napja volt. Akkor ő kibusulta magát ... Igaz, hogy erősen busult, de azután rend volt az egész héten ...

Tógyer azonban a világot se tartott rendet.

Egyszer a nagybőjtben megcsel-lekedte, hogy háromszor eszálkozott be egy héten. A bíró kétszer még csak ellátta egynehány poffal, de harmadszor felhívta az irodába.

— Hallod-e, te Tógyer! Te megint részeg vagy.

— A se! — mondotta Tógyer oláhtul, ami annyit tesz, hogy jól van. És várta a poffokat.

— Te ismét ittál, Tógyer!

— A se!

— Feldütöd az istállóban a lámpát.

— Nem, — mondotta Tógyer, miközben nekidült egy széknek és az tovább csuszott, — a lámpát nem dütöm fel. Arra vigyázzok!

— Hát hallod-e, Tógyer! Mondok én neked valamit. Én többet se nem pofozlak téged, amikor te részeg vagy, se bottal nem ütlek. Mert a kezem megfájul és a bot eltörik, de te nem érzed.

— Jól van, — gondolta Tógyer, — ha az ember pálinkát iszik, akár táncolhatnak a hasán.

— Se el nem csaplak, te kutya; hanem elküldelek a paphoz és ott megesküszöl a te oláh szentjeidre, hogy többet nem iszol.

— Váj gye minye, domnule, azt csak talán nem teszed meg!

— A pappal már beszéltem. Hát csak add le magad!

— Csakugyan megtennéd ezt velem?

— Csak igyál még!

Tógyer olyan józan lett, mint a jegenyefa.

— Nahát, uram; én nagyot mondom neked! Vakuljak meg, ha többet pálinkára nézek a szememmel! De azt ne tedd velem!

Három napig csakugyan nem ivott semmit, még vizet is keveset. Minden csoda három napig tart. De harmadnap patkolni vitt egy lovat a kováeshoz. Mikor visszafelé jött vele, gondolta magában, hogy mi szüksége van a lónak mindjárt haza menni, ha új patkó van a lábán. Otthagytta a jámbor állatot az ajtó előtt, s maga bement a zsidóhoz "egy pakli masinát venni."

Késő éjjelre került haza.

A ló már otthon volt, hazajött; gondolta egy idő múlva, hogy Tógyer majd haza talál magától is. Örvendetes röhgéssel fogadta "jókedvű abrakolóját," aki nagy kalimpálásokkal igyekezett a szénatartóba az ágyába.

— Hohó! Nii! Vigyázz! Leütöd a lámpát! — figyelmeztette János a szögletből.

— Csej báj! Nem az apád fizeti meg hanem én! — kiáltotta Tógyer és akkorát ütött az öklével a saját mellére, mint egy dobra.

Be volt eszálkozva erősen.

De mégis megkérdezte Jánostól, hogy rem kereste-e valaki.

— De igen. Az ur. Pánköval keresett, tyunkkal meg kalácsossal, preszkurával.

— Jól van, gondolta Tógyer.

— Reggel vasárnap van és haran-

gozás előtt kapunk egynehány poffot. Azt is embernek találták ki.

De hogy nem nézett a pálinkára, hanem behunytt szemmel itta, bizonyos volt s hogy nem vakul meg tőle.

Azzal lefeküdt a bivaly alá és nyugodt lelkiismerettel aludta az igazak álmát. A bivalynak pedig sok lába van; a jámbor pára igen eszálkozott, hogy mit csinált Tógyer, és az egész éjszakát nagy gondokban töltötte, nehogy valamelyikkel a sok közül letapossa.

Reggel, amikor a főbíró ur hivatta föl az irodába, azt gondolta magában Tógyer, hogy sokan vannak, akiknek kellemesebben kezdődik a szent nap.

— Itt van ez a levél, elvisszed a paphoz, — mondotta a bíró ur egészen nyugodtan.

Tógyer mindenre elvolt készülvé, csak erre nem. Megijedt tőle erősen; a lábait egészen gyengének érezte és alig bírta a levelet a kezével.

— Sohase nézek én többet italra, mariaszá, csak most az egyszer ne küldj el velem!

Tetszett a főbíró urnak a Tógyer réműlete nagyon ...

— Hát csak vidd el, Tógyer fiaeszkám, ninesen abban semmi olyan dolog.

Nem is volt, csak annyi: Parintye! Ez az az emberem. Kösd meg kutyául!"

Azzal otthagytta a levéllel Tógyert a szobában.

Tógyer csak nézte egy darabig a kupertát felül is, alul is, és amikor látta, hogy azzal nem lehet beszélni, hát kiment vele a házból.

János éppen lovat kéfélt: Odatvitte hozzá egyenesen ...

— Az a parancs, János, hogy vidd el ezt az írást az oláh paphoz. Én meg keféljem addig a lovakat.

János dörmögött valamit, hogy ez meg az egye meg a levelit, amikor neki sürgős dolga van. De élkereste a kucsmáját és gyanutlanul átballagott a levéllel a paphoz.

Herkulesi természetű, kemény, nagy, góliát-ember volt az oláh pap. Ingujjra vetkőzve éppen a reggelinél ült, turót meg kenyeret evett. Az ágyon sárgával megkékkel kivarrt ágyterítő volt; szép fehér függönyök lógtak az ablakon.

János köszönt tisztességgel, hogy tiszteli az ur a tisztelendő urat és küldi ezt az írást.

A pap elolvasta a levelet, aztán felszólitotta Jánost, hogy csak várjon egy kicsit, amíg elvégzi a reggelijét.

János hát várt; letette a kucsmáját a földre.

A turó sok volt, a kenyér is nagy darab volt, de a pap is nagy volt: végre mégis csak végzett velük.

Akkor leverte a morzsát a szakkálláról, felkelt az asztaltól és János mögött bezárta az ajtót. Aztán odament az eklézsia ládjához, azt kinyitotta, és kezdte magára szedni a templomi ruhákat.

János sobase látott közelről effélet; csak nézte, hogy rendre milyen eszálalatos, gyönyörű dolog lesz a pappól. A falakon szentképek lógtak körül, a pápa szakasz-

tott olyanná vált, mint azok.

Mikor aztán készen lett az öltözéssel, az asztalra állította a feszületet, kétfelől két gyertyát gyújtott melléje és oda állott János elé.

— Hát, fiam, te bizonyosan jószántodból és kellő megfontolással jöttél ide hozzám... Jól tetted, fiam, helyesen eszelekedtél.

— Nem jöttem biz' én jószántomból; a ténsur küldött!...

— Jól van, fiam... Mert te szereted a pálinkát, ugye?

— Hát nem mondom: megiszom, ha éppen akad! Ki ne inná meg!

— De az a baj, hogy te erősen szereted, fiam. Azért most meg fogsz esküdni, fiam a feszületre, hogy soha többet ebben az életben nem fogsz affélet eszelekedni, hogy igyál. A pálinka: az a halál, fiam; az ördög: megeszi a csontjaidat, agyonveri a feleségedet, megöli a gyermekeidet, felfalja a földjeidet, felgyújtja a házat, bezárja előtted az istennek a házat... Tartd fel a három ujjadat és esküdj meg!

— Nini... — próbálta János közbeszólni; és az agyában rémitő világossággal gyuladt fel a tudat, hogy itt Tógyernek kellene állania.

— Nini... Nem jó helyt járunk!...

Hanem a pap a feszület mellé odatett egy jó vastag botot is, ugy folytatta:

— A pálinka maga az ördög, fiam, kilopja a derekszíjadból a pénzedet, leszaggatja rólad a ruhádat, elrothasztja a husodat.

— Nini... Nem jó helyt járunk... Nem én vagyok!...

— Kutyateremtette!

A papot Szeplekámnak hívták. Fogta a botot és olyat húzott vele a varrottas ágyterítőre, hogy kihallatszott az utcára.

— Amikor én beszélek, amikor a pap beszél, amikor az uristen szolgálja beszél, akkor te befogod a szádát! Érted?!

János hát végleg elhallgatott. Ha ennyi nagy ur beszél egyszerűre, mit csináljon ő egyedül!

Rábizta magát tehát a tisztelendő urra, aki mint egykor Vergilius Dantét, meghűreolá az eltévelyedett juhót a hétrendbeli pokolnak minden gyötrelmen keresztül, pártfogásába ajánlván vért, husát, esontját, velőjét, lelkét, máját, fel- és lemenő rokonait, meglevő és esetleg megszerzendő ingó és ingatlan vagyonát, együtt és egyenként az ördögnek, a sátánnak, a halálnak, a tűznek, a kísérteteknek s mindazon kezeztényen és pogány mitológiai szörnyetegeknek, akikkel ez utjokban nagy bőséggel találkoz-

tak.

Úgy, hogy az ámen után szegény János kábult aggyal az ajtót sem tudta megtalálni, hanem egy sifonérbe nyitott be.

Csak akkor tért magához egy kissé, amikor kiért az utcára.

— Megállj, vankujl!...

Megemelte az öklét és megfenyegette vele az egész Nyugatot.

Tógyernek azonban volt esze és nem várta meg a szárazföldön, hanem fölvonult a szénapadlásra, és a lajtorját felhuzta maga után.

János, amikor ott fölfedezte, utána zudította a vasvillát, és semmit sem sajnált jobban, mint-hogy nem tudott személyesen is felmászni hozzá.

De Tógyer könyörgésre fogta a dolgot, s végre is megegyeztek abban, hogy: veszen, vagy lop Jánosnak az ősi vásárkor egy új bocskort meg egy pár eszámát.

Akkor leszállhatott.

Mondanom sem kell, hogy akinek az ősi vásárkor egyetlen fitying komenciója sem volt már bent: az Tógyer volt. Így hát nem vehetett semmit.

Az

Birá

akiér

mielő

Aki o

becsü

sa a f

Az oklahomai puszták szépe

Birái elé áll nemsokára Mrs. Homer Wilson
akiért három férfi halt meg,
mielőtt férjgyilkossá lett.
Aki őt, hogy
becsületretanít-
sa a férfit.

AKANSASI Winfieldben, az állattenyésztővidék peremén levő megyei székhelyen, szenzációs büntárgyalásra készülnek. A napokban esküdtsek elé állítják Mrs. Homer Wilson, az oklahomai puszták egykori szepét, a fejedelmi természetű cowgirlt, aki ugyszólván királynője volt a nyugati vadregényes részének, amidőn még nem söpörte el a civilizáció a pusztai élet varázsát. Ez a szépség négy férfinak okozta halálát. Kettő férje volt. Az első érte halt, a másodikat meg ő maga ölte meg. Ezért kell neki most bünhődnie.

Mrs. Wilsonban, mint a legtöbb szép asszonyban, meg volt az a tudat, hogy szépsége előtt meghódol a férfi, nem türt ennél fogva ellenetést meg a férje részéről sem. Féltelességének, uralkodni vágyásának rugója, agyában dolgozó vérében, forró végzetes életterében keresendő.

Lehet azonban, hogy csak azért szeretett dönteni élet és halál fölött, mert olyan környezetből származott, ahol az önbíráskodás volt a divat. Ugy ő, mint drámáinak szereplője a már-már kihalt vadnyugat tipikus alakjai közül valók voltak s a drámák egész eselekménye vadnyugati jellegű.

Mrs. Wilson a prairiek, az oklahomai puszták szülőtte, azok, akikkel érintkezett szintén a puszták fiai, a rancheken levő szalonok revolveres, lövöldözésre minden pereben kész alakjai voltak.

Az a vidék, ahol három férfi meghalt ezért a szép asszonyért s ahol a negyedik meghalt e szép asszonynak a keze által, a régi marhatenyésztő régió, amelyen nemrégén hagytak fel az üzlettel a banditák s az indián kaptatók. A revolverhordás meg nem tiltott dolog s bizony még megnyilvánul a régi élet minden sajátossága, akárcsak a félig civilizált népek körében a pogányság minden jellegzetessége. Hiába építettek felhőkarcolókat a nagyobb városokban, hiába szeltek keresztbe-kasba a pusztákat vasutakkal, hiába keletkeztek gazdagító olajtelepek, hiába robnak automobilkok, a nép nagy részének itt még mindig idegen a délnyugati fiatal kulturája.

Itt származott fehér apától, rézbőrű anyától Mrs. Wilson. Tíz évvel ezelőtt még leány volt, Prince Yeargin, gazdag talequai (Okla.) állattenyésztőnek a leánya volt. Messze földön beszéltek szépségéről, fejedelmi alakjáról, férfias bátorságáról.

Megülte a legféltelenebb lovat, lassot dobott a legerősebb bika nyakába s leterítette. Pompásan kezelte a pisztolyt, versenyt vágatott lóháton a cow-boyokkal. Magas, barna leány volt. Alakja nagyszerű, testtartása fejedelmi volt. Ragyogó fekete szemébe pirulva nézett a férfire. Sokan, igen sokan ábrándoztak róla.

Amikor husz éves volt, férjhez ment Charles West gazdag állattenyésztőhöz, aki nála tíz évvel idősebb volt. West gyönyörű farmján boldogan éltek, amíg bele nem szeretett a szép asszonyba West egyik fiatal, erős, vakmerő cow-boya, Frank Anthony. Sokszor látta a szép asszonyt és rendkívül kedvelte a prairiek dalját. A ranch demokrata intézmény. Az urnó együtt üldögel és tréfáz az asztal körül a cow-boyokkal. Anthonyt megbűvölte ennek a fehér Cherokee indián leánynak a szépsége.

Egy csendes este vízért ment a kuthoz West, a férj. Amint a háza ablakából kisugárzó fény megvilágította alakját, revolver dördült el s West holtan esett össze. A fiatal asszony, amikor kiszaladt a házból, csak holttestére borulhatott.

A vizsgálat nem tudta kideríteni, hogy ki volt a gyilkos. A pusztán ocsó az élet. Mrs. West nem sürgette a gyilkos kézrekerítését, ennélfogva napirendre tértek az eset felett. A szomszédok gyanakodni kezdtek az özvegyre és a fiatal Anthonyra, amidőn ezt a daliás cow-boyt nevezte ki gazdatisztnak.

Amikor már egészen elfeledték az esetet, arra vonult Buffalo Bill cirkusza. A cirkusznak egyik erőművésze volt Homer Wilson, a 6 láb és 3 incs magas akrobata. A kétszáz fontos óriás tultett ügyesség, bátorság dolgában a legdaliásabb cow-boyon is. Versenyre kelet velük mindenben, amire a cow-boyok bajnokai büszkéek. A West-ranchen is tartott előadást a cirkusz. Homer Wilson mesés mutatványait megcsodálta a fiatal özvegy. Wilson szeme is megakadt a puszták szépen, a ki nem titkolta, hogy megtalálta benne azt a férfit, akiről mindig álmodott, akit igazi férfinak ismert el.

Hamarosan megvallották kölesönös szerelmüket s egy pár lett belőlük annak rendje és módja szerint.

A cirkusz művésze nem érezte magát tulajdonoson jól a farmon, ahol még mindig Frank Anthony volt a gazdatiszt. Az új gazdával szemben nem titkolta ellenséges indulatát a daliás cow-boy. Mrs. Wilson figyelmeztette az urát, hogy Anthony veszélyes ember, jó lesz hát vele jóban lenni. Ő maga kedvében igyekezett járni mindkét férfinak.

Egy szép napon azt ajánlotta Mrs. Wilson a férjének, hogy menjenek be Talequaba lakni. Wilson meglepte, hogy mennyire fél felesége a gazdatisztól, de nem volt a városba költözés ellen szava. Persze a városban sem volt nyugalmuk, Mrs. Wilson még messzebb akart költözni s a farmot egészen Anthony gondjaira kívánta bízni.

Közben kitört a háború s Wilson beállott katonának. Lovaszredbe osztatta be magát s kiképző tiszt lett a Camp Funston kansasi kiképzőtáborban levő lavaglóiskolában.

Mrs. Wilson követte őt s a tábor mellett levő Manhattanban telepedett le, ahonnan automobilon minden nap kirobogott férjéhez. Egy napon nem jelentkezett a szép asszony s

Wilson a lakására ment, hogy megtudja elmaradásának okát. Amint megérkezett a vonattal, látta, hogy Anthony a másik irányba épp induló vonattal távozik. A férj kérdőre vonta feleségét, aki tagadta, hogy Anthonyt látta volna, de megmutatott egy levelet, amelyben Anthony azt követelte tőle, hogy találkozzék vele Kansas Cityben.

Pár nap múlva az asszony eltűnt s azt írta férjének, hogy Enidbe (Okla.) ment a nagybátyjához, mert Anthonytól szabadulni akar. Közben Wilsont áthelyezték Texasba s nem is hallott feleségéről a háború folyamán.

Cherokee megyében ezalatt hirhedtté lett Mrs. Wilson és Anthony botrányos viselkedés révén. A nagybátyja el is fogatta a szép asszonyt Anthonyval való erkölestelen üzelméi miatt. A nagybácsi irt Wilsonnak is, hogy ügyeljen a feleségére, de a levél visszajött. Wilson egy izben táviratot küldött s meghívta nejét főhadnaggyá avatási ünnepélyére, de nem kapott választ. Erre Wilson visszatért Talequaba s véletlenül találkozott ottan a feleségével, aki biztosította, hogy szereti és hajlandó bárhova követni, de intette, hogy óvakodjék Anthonytól, mert életére tör. Bevallotta Mrs. Wilson, hogy első férjét is Anthony ölte meg.

Wilson csakhamar sok botrányos dolgot tudott meg felesége és Anthony viszonyáról. Elhatározta, hogy megöli a csábítót, de a felesége annyira elbájolta, hogy nem merte tervét végrehajtani. A véletlen mégis összehozta Anthonyval. Tisztársáival sétált, amidőn egy mozsissínház előtt meglátta a cow-boyt. Wilson felkapott egy fegyvert és a cow-boy elé ment. Ráfogta fegyverét Anthonyra és agyonlőtte. Anthony apja a közelben volt, oda szaladt elesett fiához s annak revolverével akarta Wilsont agyonlőni. Wilson le se emelte fegyverét a válláról, célzott az apára és azt is kivégezte.

Homer Wilson

Az esküdtsek övédelemnek minősítette a dolgot és felmentette Wilsont. A kettős gyilkos katonatiszt iszákossá vált. Részegen azt szokta jószolgatni, hogy a felesége megöli, bosszút áll rajta Anthonyért. Egy alkalommal koremai verekedés közben valaki hátszúrta Wilsont. Felgyógyult s egy szép napon megjelent a felesége Winfieldben. Szép házat vett s telepedett a férjével, aki azonban továbbra is csak italba fojtotta bánatát.

Egy alkalommal marhat vásárolni, elrobogtak automobilon a szomszéd faluba. Titokban pisztolyt is magával vitte a szép asszony. Utközben baja lámpát a kocsinak. Wilson kiszállott s megjavította, majd visszatért, hogy tovább-hajtszon. Mrs. Wilson kijelentette, hogy nem áll a kocsiha, ha a hajtást nem bizza rá. Wilson kijött a sodrából, megfogta feleségét és valósággal bedobta a kocsiha. A felbőszített asszony erre revolvert rántott és kétszer keresztül lötte az éppen induló férjre.

Behajtott ezután a férjgyilkos asszony a városba. Detektivisták a város határán és a börtön elé kellett robognia autóján. Bevallotta tettét és kijelentette, hogy nem akarta megölni, csak becsületre tanítani.

— Van két csirke a kocsimon, — mondotta a sheriffnek — süttesse meg mind a kettőt vacsorára és vacsorásson Ön is velem! Mrs. Wilson kívánsága ezuttal nem teljesült.

SZINTÉN SZERELEM

Irta:
Malonyay Dezső

AZ EGYIK asszony — három között a legokosabb, a legnyugodtabb, a legfáradtabb és a legszebb — eszdesen mosolygott s elégedetten, mintha friss tavaszi ibolyát szagolt volna, így szólt:

— Nem hiszek a szerelemben. Kíváncsiság az egész, a nő s a férfi részéről egyaránt. A boldogságban sem hiszek. Gyenge lelkek ön-álmítása.

— Oh, kérem, én hiszek a szerelemben! — áradozott a másik asszony, aki hamar s gyakran purul, mint valami bérnyelvényre készülő növendéklyánka. — Csak az, kérem, hogy a mi brutális gavallérjaink nem képesek eszményi szerelemre. Én félek tőlük! És... olyan neveltetlenek, olyan mohók az urak, tessék elhinni, kérem, mint egy kiéhezett kapás. Nem ismerem a társaságban senkit, a ki úgy tudna szerelmet vallani, hogy neveltségessé ne válnék. Manapság kérem, nem tudnak eszményien szeretni az urak!

A harmadik asszony, — egy nagyon karesu, nagyon sápadt és törékeny, egy csupa illat, csupa csipke, csupa ruha asszony, akinél divatosabban s több izléssel senki sem öltözködik ma Budapesten — vállalt vont:

— Szerelm!... Gavallérjaink vannak, de én nem ismerem egyetlen férfit sem.

— Pedig még akad — szóltot eszdesen egy ur, a "tudós".

Ez az ur olyan ember, akit kedvelnek, sőt respektálnak az asszonyok, mert tudják, hogy olyasmivel foglalkozik, amiből ők csöppet sem értenek. Ez az ur például irt egy törvénykönyvet vagy mit, amiről áhitattal beszélnek a jogtudósok és a képviselők is. Ez az ur tudós, de szerencsésére mint ember is érdekes: egyis nem utolsó kvalitása, hogy élvezettel tudja hallgatni a hölgyeket s e közben előkelően szivarzik.

És érdekfeszítő büntetőjogi eseteket is mesél ő néha a hölgyeknek.

— Valami szerelmes történet! — kérdezte azonnal a kövér kis asszony s már pirult előre.

A tudós bólintott: "Szintén szerelem!"

— Oh! meséljen valami rémeset, valami borzasztót! — kérte őt a nagyon karesu, nagyon sápadt asszony és mint a cicá, mikor azt várja, hogy cirógassák, ki puhán helyezkedett a karosszékre. Ajkát is megnyalagatta.

A harmadik asszony, az az okos, az a nyugodt, az a fáradt nézésű, az a szép, az egyelőre nem lett kíváncsi, bár minden érdekelte.

Most azután mindvégig a "tudós" beszélt.

Időnkint pihenőt tart s jóízűket szippant szivarján.

Hol az egyik asszonyt nézi, hol a másikat, — mint lesz pirosabb az egyik, hogy villog a szeme a sápadtnak és mikor legkíváncsiabb, csak a történet legvégén, a harmadik asszony...

"Tehát a "tudós" beszélt:

... Körülbelül nyole esztendeje: egy ácsmester megölte a feleségét. Maga jelentette föl magát. Nem is igen tudta a módját, a törvényneki soha életében baja nem volt. Reggel nyole óra tájban ballagott be a megyeházára s ott elbeszélte a kapu alatt strázsálój hajduknak:

— Osukjannak be, agyoncsaptam odahaza az asszonyt.

— Micsoda asszonyt? — kérdezte őt a hajdu.

— Hogy micsoda asszonyt? Hát az anyémet.

Olyan nyugodtan, higgadtan mondta, hogy a hajdu ráfordított:

— Tartsa kend bolonddó az öreg apját!

De az bizony nem tágitott.

Hogy adjanak melléje valakit, aki tudja a járást a megyeházán!

— Olyan várokozott a kapu alatt tiz óráig, akkor bevezették hozzánk.

Törvényszéki előadóval köszönt meg mórda, hogy Barcs Andrásnak

hívják s éjszaka agyoncsapta az asszonyt.

— Már a múlt héten el akartam igazítani a dolgot... Most hát megvan. Az asszony otthon fekszik az ágyban. Itt a konyhakülső. Temessék el az urak szegényt Isten nevében. Én meg itt vagyok, tessék engem becsuktatni.

Ennél többet nem is mondott. Csöppet sem mentegetőzött, nem magyarogatta dolgát.

Pedig hát úgy volt, ahogy mondta.

Az asszony, egy formás barna menyecske, ott feküdt — a hogy Barcs András mondta — a hárfautcai kis lakásban. Rendes, tiszta szoba. Egy ékelő ácszekere az ágy lábához volt támasztva vérsen, de úgy, a hogy munka után — például, amikor delet harangoznak — helyezi az ács a munkát gerenda mellé a szerszámot. A hárbeliek semmi zajt sem hallottak, csak akkor tudták meg az iszonyatot, amikor a törvény emberei kiszállottak.

A házmasterne nem győzött esküdni, hogy ő előttevaló nap este még beszélt az asszonnyal és reggel látta Barcs Andrást is, a mikor keresztülment az udvaron...

Hivatalból rendelték ki engem Barcs András védelmére. Fülkerestem.

Külön cellában volt. A pricesen feküdt: amikor beléptem hozzá, felült. Nyoma sem látszott fajta a háromheti fogságnak.

Ez erős, nagyon izmos ember volt, szép magyar, olyan jászkún orru s mégis inkább azokhoz a hidépítő munkásokhoz hasonlított, akiket a dalmát partokon toboroznak az angol vállalkozók. Durva sűrű haja benőtt halántékára, duzzadt ajka fölött pamacsos bajusz lógott, olyan sem vörös, sem szőke, kéfének való bajusz. Nézése nyugodt, közömbös, baromi, mint az árokba hasalt bivaly, — szinte ingerelte az embert, hogy lössesé rontson neki: mozdulj már!

Ez az ember — gondoltam — bizonyosan bepálinkázott és részeg volt, a mikor a gyilkosságot elkövette.

— Nos, atyafi, mi újság? Én leszek az ügyvédje.

Mintha nem értette volna, hogy mit akarok ezzel mondani.

— Én leszek a védője, érte? Én mentetem meg a maga dolgát a tárgyaláson.

Rekedten dörmögött valamit.

— Mondjon el nekem mindent, őszintén, úgy ahogy történt. Ne takargasson én előttem semmit. Mintha a lelkiismeretével számolna. Hogy mi a néntsege, azt bizza csak én rá. Majd én megtalálom a védelméhez használható adatokat.

Nézett, nézett...

— Ne vesződjön vélem az ur! — mondta s visszdólt a lócára, akárha én ott sem lettem volna.

Ekkor kezdett igazán érdekelni. Ilyen egészséges, életerős ember és nem hazudik, egy csöppet sem kapaszkodik meg őszintősen sem az élethez! Pedig hát bizonyosan szeret enni, inni, pipázni, lehetetlen hogy ne szeressen ő élni!

— Tudja, milyen büntetés várakozik magára?

Nem felelt.

— Hát, csak ennyire becsüli az életét?

Erre sem felelt.

— Nem kíván tovább élni?

Hallgatott.

Nem jól kezdtem.

No lássuk, hát mire mozdulsz meg?!

— Mondja csak, Barcs András, szép asszony volt az a maga felesége?

Erre megmozdult.

— Szerette! — kérdeztem.

Felült.

Párnájából egy szál szalma vége látszott ki, azon akadt meg a sze-

me: a szalmát kihúzta s mialatt biztattam, faggattam, azt a szál szalmát csavargatta hüvelykujjára.

Egyszer-kétszer rámnézett, inkább mogorván, mintha tanakodnék.

— Szép volt, ugy-e? De talán préda? Egy kicsit kikapós? Maga megszerette, de nem birt vele?... Nines asszonyi törvény!

Bólintott.

— Ugy, ugy! Szép asszony, rongyos köntös mindenütt megakad!

És talán maga kissé többet is ivott aznap este?

Tagadólag intett s most szólaít meg csak.

— Nem én, uram, dehogy ittam! Sohase szerettem én az italt. Elég volt nekem a feleségem!... Elég részeg voltam én attól.

És megeredt belőle a szó.

Nem védekezett, csak beszélt. Hál' Istennek, hogy egyszer már hát beszélhet is!

— Jóravaló ember voltam én örök életemben, addig. Semmi más nekem, csak a munka! Mert apám is olyan volt. Mellette tanultam én munkához. Mikor jó idő volt, anynyit kerestem, félre is tehettem egy-két forintot. Az ember úgy iparkodik, hogy mentül előbb a maga gazdája lehessen. A Kőbányai-uton, a gépgyár telepén dolgoztunk, ott ismerkedtem meg vele, az asszonnyal, a kantonban.

Apja volt a munkavezetőnk. Szép leány volt, tessék elhinni, de úgy ette a pénzt, mint a kenyert, mihelyt feleségül vettem. Majd ráncszedem, gondoltam magamban! Hát nem otthagytam!... Egy este megyek haza, — nines. Kerestem az anyjánál, — az anyjának feléje sem ment. A Kőbányai-uton, a kantonban találtam meg. Dühös voltam, de ő csak nevetett rajtam, amikor meglátott. Én meg nem is tudtam, mit csináljak vele... Hivtam, hogy jöjjen haza, — ellenkezés nélkül hazajött. Nevetett rajtam az egész uton. Az apja azt mondta, husángoljam végig. Ó meg biztatott: "Próbáld meg, no! Úss meg hát, no!"

Egyszer összeszedtem s erre megint otthagytam. Három napig nem mentem utána. Tovább nem bírtam.

Megint a Kőbányai-uton, a kantonban találtam. Egy építőmesterrel ült az asztalánál, kis pohár ürmöst köstelgatott. Engem is ki-nált, hogy hóstoljam csak meg, milyen jó az az ürmös!... Nem szegyelte magát. Én szegyeltem magam öhelyette. Mit csináljak?... Én is odaültem hozzájuk. Együtt itunk hármán. Térdre a térdemhez ért és nekem melegem lett. Kérdezte, van-e pénzem?... Ami pénzem volt, mind odaadtam neki. Csáját is ittunk, meg kávét is itunk.

Ma sem tudom, mi lelt akkor engem, hogy ott mindjárt meg nem fojtottam, őt is, meg azt az embert is, mind a kettőt! Nevetek rajtam. Akkorát nevetek, hogy no! De én csak türtem, mint egybirka. Hogy csak hazajöjjen.

Othon sem fenytettem meg.

Szépén mondtam neki, hogy bizony jobban megbecsülhetne engem, mert keresve sem kap ám magának még egy ilyen jó bolondot... Aki csak dolgozik, hogy neki eifra fersingje, meg piskótára valója legyen!

Már az szentigaz, hogy én be-értem volna a szalonnabörrel is, ha megbesül. Mert uram, a cukros tésztaikat, azokat nagyon szeretem, szegény. Más a húst se úgy! Sok mindenféle uri tempő szorult beléje, szegénybe! Nem tudom, honnan! Az apja háznál nem, anyyi szent. Leánykorában sűrűlni is kellett neki othon. Én úgy bántam vele, mint az imádságos könyvvel. Kiméltem. A tenyeremen hordtam. Vigyáztam minden szavamra. Ne vehesse szememre,

hogy paraszt vagyok. Beszélni se igen merem neki a mi fajtánkról. Te csak dolgozz, gondoltam magamban, hogy pénz legyen! hogy az asszony szeressen othon lenni!... Mert ha vettem neki valamit, akkor megsimogatta az arcomat és megesókolt, Istenem!...

Mindig itt, a nyakamon, itt szokott megesókolni, és mindig esodákozott, hogy milyen erős a nyakam... És cirógatta is a nyakamat... Én meg nem merem a derekához nyulni, attól félttem, még összetörök a kezemben. Eladtam volna az utolsó fejszemet is, hogy cukrot meg jószagu szappant vehessek neki... Pedig talán jobb lett volna, ha soha meg sem esküszöm vele, mert akkor talán jobban félt volna tőlem... De már most ugys mindegy!...

Megöltém.

Ugy mondta ezt, mintha a gazdának jelentené, szombat este, hogy ő elvégezte a munkát.

— De hát miért? Ismét elszökött hazulról? Vagy pillanatnyi fölindulásban tette?

— Pillanatnyi fölindulás!...

Már hogy gondolhat ilyet az ur? Nem vagyok én gyermek! Tudtam én jól, hogy mit csinállok. Nem tehettem mást. Megöltém, mert azt akartam, hogy mindig az enyim legyen. Mert elment volna tőlem. Bizonyos! Megint csak ott hagyott volna engem. Semmi baj sem volt köztünk, olyan jól viselte magát, hogy a szívem is fájt, ha arra gondoltam, hogy ez nem sokára másképp lesz. Mert nem maradt volna olyan, az szent! Félttem. Attól félttem, hogy mi lesz, ha megint elhagy!... Megbolondultam volna, ha meg nem ölöm. Hát elhatároztam, hogy megölöm.

Tetszik tudni, olyan ez a mi átkozott mesterségünk, az az ácsmesterség, hogy télen nines munka, télen nem keres vele az ember semmit. Nyáron kell összekuporgatnunk a télire valót. De hát ő ezzel nem törődött. Csak én emész tettem magam. Mi lesz, ha jön a tél?... Attól félttem, hogy majd télen nem tudok neki elég pénzt adni. Meg... az igazat megvallva, a dolog sem esett már jól nekem. Minek dolgozzon az ember, ha már ilyenre szánta el magát!?

Két héttel ezelőtt, egy hétfőn, meg akartam már tenni, de azt olvasta az újságban, — én vettem neki minden este, valami kedvére való darabot játszanak a színházban...

Hadd teljék kedve, gondoltam magamban, hadd menjen még egyszer színházba! Én is elmentem vele. Nekem nem tetszett a darab. Azt felelte, hogy nem nekem való a színház, én paraszt vagyok!... Ebben is igazza volt neki.

Másnap sem, harmadnap sem tudtam magam rászáni. Halasztgattam, szombatig. Szombat délután jól kiköszörültem az ékelőt. Hazamenet vettem neki nyolevan krajeárért süteményt. Megesókolt. Korán megvaesóráltunk. Vaesora után lefeküdt. Én is.

Ejfé után fölkeltem, lámpát gyújtottam és odaültem az ágy mellé. Jóízűen aludt!...

— Barcs András! Ivott valamit maga aznap este, mégis!?

— Akkor nem bántottam volna meg, ha ital lett volna bennem! Akkor inkább csak esókoltam volna, megint... Eh! akasztasson fel az ur!...

Többet nem szólt.

Szegény ember, már nem szeretett egyedül lenni, kívánczozott az asszonya után!...

Eddig mondta a "tudós".

A harmadik asszony, az az okos, az a szép, az volt a három közt a legizgatottabb s meghatottan kérdezte:

— És maguk persze fölakasztották!?

A tudós mosolygott, jóízűt szippantott előbb szivarján s azután felelt:

— Oh, dehogy! Beesukattuk a bolondokházába.

Budapesti... kutatnak; de Terror idején... let, mint a... a maga kilen... szíma egyálta...

Olyanfélé u... te a militar... Budapest... ga reakciójaba... Kun Bélának... uralma. Jelen... zai tüniek... el nyomtalanu... Sajnálatl... "gyönyörű ké... Feltém, hogy... el a színt, me... mint ahogy a... hogy számsz... elő az utját... Béla 105 nap... áldozatához... gánterjeszté... Az igazat meg... lésekhez hason... lehet is, a seg... talos s amiké... összeinte sajnál... az áldozatok... nem lehet meg... Ugy téiszhe... könyü módja... des fejtegetés... az igazság az... Fehér Terror... da. A "fehér... nai pártot hiv... el Budapestre... mint a menny... vetői megöltek... teni, hogy a... vazás eredmén... mon. A város... és fél hónap... séggel fordult... Ha Bécsben... na, hogy Buda... ror dul, soha... ná. A székve... kévés a katon... szinre, — dra... semmi jele. M... Magyarorszá... bajkott, ami... mint fél has... Fehér Terror... ből mindenfél... lehet fejtené... De azért, m... az élet, nem... régítől, — a... bevallottan m... király minden...

A lakáshiány teremtette meg Budapesten a vagonlakók intézményét.

Budapest a "Fehér terror" idején

AR ennek a cikknek a címe úgy hangzik, mintha valami Al. Wood-féle melodramáról lenne szó, ne várjon senki gyilkosságokról, hirtelen halálról, erőszakoskodásról szóló háborzongató történetet.

Budapest a Fehér Terror idején eléggé izgatott lehet azoknak, akik sötét kalandokat kutatnak; de a magyar székvárosban a Fehér Terror idején körülbelül olyan izgalmas az élet, mint a kuckóban szunyókáló macska a maga kilenc kölykével. És a kis cicák száma egyáltalán nem tesz különbséget.

Olyanféle újsághír volt bőven, hogy mióta a militaristák megint felülkerekedtek Budapesten, azóta terror uralkodott, a maga reakciójában csakolyan véres, mint volt Kun Bélának és kommunista követőinek uralma. Jelentették, hogy a polgárok számai tüntek el otthonaikból és "sülyedtek el nyomtalanul" a gyönyörű kék Dunában.

Sajnálatos kell kijelentnem, hogy a "gyönyörű kék Duna" piszkos zöld színű, de féltlem, hogy főképpen azért veszítette volna el a színét, mert bolsheviket dobáltak bele, mint ahogy a Fehér Terrortól mondják. Igaz, hogy számos kiváló bolsheviknek segítettek elő az utját, hogy csatlakozhassanak a Kun Béla 105 napos Vörös Terrorjának 60 ezer áldozatához. De ez a "készséges segítés" magántermészetű események következménye. Az igazat megvallva, a Délen szokásos lincselésekhez hasonlíthatók. Habár mindenki jelen lehet is, a színezetük határozottan nem hivatalos s amikor az eset megtörtént, mindenki szinte sajnálkozásának ad kifejezést, kivéve az áldozatokat, akiknek véleményét persze nem lehet megtudni.

Ugy tetszhetik, hogy ez kissé könnyű módja ekkora súlyos kérdés fejtegetésének, de a dologban az igazság az, hogy az ugynevezett Fehér Terror többé-kevésbé legenda. A "fehérek", ahogy a katonai pártot hívják nem riasztottak el Budapestről annyi embert sem, mint a mennyit Kun Béla és követői megölték. S nem kell felejtetni, hogy a militaristák népszavazás eredményeként vannak uralmon. A vörös uralom után négy és fél hónappal a népesség készséggel fordult a fehérekhez.

Ha Bécsben nem mondták volna, hogy Budapesten a Fehér Terror dul, soha ki nem találtam volna. A székvárosban meglepően kevés a katona és legalább is külső színre, — drámai eseményeknek semmi jele. Mint a sokat hirdett Magyarországon elleni nemzetközi bojkott, ami sohasem volt több, mint fél hasáb az újságokban, a Fehér Terror is olyan anyag, amiből mindenféle fantazmagóriákat lehet fejteni.

De azért, mert Budapesten ma az élet nem sokat különbözik a régiről, — a jelenlegi kormány bevallottan monarchikus és Károly király minden pillanatban vissza-

terhet, — nem kell azt a következtetést levonni, hogy a magyar székvárosba könnyen lehet eljutni, az eltávozásról nem is szólva.

Bécsből hetenként kétszer megy közvetlen vonat s ez utat 7—8 óra alatt teszi meg ahelyett a három óra 45 perc helyett, ami alatt békeidőben, mielőtt a versaillesi szerződés telkekre nem szabta fel az osztrák-magyar monarchia területét, — a naponta feltucatjával induló vonatok az utat megtették. A bécsieknek nem volt rendkívüli dolog, hogy átugorjanak a déltáni versenyekre Budapestre s estére még vissza is térjenek. Ma azon-

A világháború idején, Amerika egyik legünnemtebb "haditudósítója" volt Karl Kitchin, aki mielőtt Amerika a háborúba lépett volna, állandóan a központi hatalmak országában tartózkodott és az ottani eseményekről tudósította a legelterjedtebb amerikai napilapokat.

Karl Kitchin most ismét beutazta a közép-európai országokat, soha felkereste a nagyvárosokat és szinte leírásokban számolt be különösen a metropolisok éjszakai életéről. Budapestről írott tudósítását, mely a New York World-ban jelent meg, minden változtatás nélkül, szóról-szóra hűsüljük.

ban komoly vállalkozás egy ilyen ut, amivel együttjár az utlevél, rendőrségi engedély, egy jókora csomag korona és határtalan türelem is.

Azok az uriember, akik az új Európáért felelősek, Pozsonyt Csehszlovákiának juttatták. A döntésnél számot sem tett az körülmény, hogy a Bécs és Budapest közötti hajózási és vasuti vonalon fekvő városban aligha van egyetlen cseh vagy szlovák is. Pozsonyt elszakították s az eredmény az lett, hogy a két székvár között a közvetlen vonatok Bruck-Komárom felé közlekednek, — sokkal hosszabb vonalon.

Mivel ezeknek a nemzeteknek egyike sem engedi, hogy vasutjai a határon átmenjenek,

— félnek, hogy soha sem kapják őket vissza, — könnyen be lehet látni, hogy a kereskedelem szinte szünetel. És még annak az utasnak is, aki Ausztriából Magyarországra lép be, annyi akadályt kell legyőznie, mint a mennyire Thibetnél számítana az ember.

Mikor a budapesti pályaudvarról a lábam kitettem, legelőször is arra a felfedezésre jutottam, hogy osztrák koronáim nem jők. Ámbár a fellevés szerint Magyarországnak és Ausztriának egyforma papírpenze van, Budapesten az osztrák bankjegyet csak akkor fogadják el, ha az le van bélyegezve egy furcsa kis pecséttel. A pénzváltók 15 százalékos vonnak le a becserelésnél, ami boldogságnak látszik, mikor egyik fajta sem ér semmit.

Mind a két ország versenyt dolgoztat a nyomdáival, hogy melyikük tud több pénzt nyomtatni, de a meglepő a dologban az, hogy a magyar bankjegyet többet lehet vásárolni, mint az osztrákét, pedig a kettő tökéletesen egyforma, kivéve a kis bélyeget az egyik sarokban.

Budapest tetemesen megnövekedett a háború óta. — népessége most közel van a másfél millióhoz, s mivel építkezés igen kevés volt, a lakáshiány állandó. A népek ezrei laknak vasuti kocsiokban s ha magam nem foglaltam volna le a jó előre szobát a Hungária szállóban, kénytelen lettem volna én is valami teherkocsiban ütni tanyát.

Mindannak ellenére, amit Budapest szenvedett a forradalomtól, a román inváziótól, Kun Béla bolshevik uralmától, a viszonyok — általánosságban szólva, — sokkal jobb, mint Bécsben. Élelmiszer van bőségesen s jóformán csaknem mindenek olcsóbb az ára, mint Bécsben. A jobb viszonyoknak a magyarizáció a pompás termés mindenfelé Magyarországon s a földmives népek másféle magatartása a városi lakosok iránt. Ausztriában a katolikus parasztság annyira utálja a bécsi szocialista kormányt, hogy inkább hagyja természetét ott rothadni a mezőn, de nem ad el belőle a radikális fővárosnak. Magyarországon ellenben a parasztság áll a háta megett a militarista kormánynak s Horthynak, a kormányzóknak. Nem kell elfelejteni, hogy Magyarországon a parasztság éhezette tehetetlenné Kun Béla uralmát. A legbiztatóbb jelenség manapság Közép-Európában a katolikus parasztságnak az a magatartása, akik föltétlenül elhatározták, hogy nem fogják táplálni azokat a városokat, amelyekben a radikális szocializmus van uralmon.

A bolshevikek kegyetlenkedéséről Budapesten sokat hallottam Lehar Antal ezredestől, aki ma egyike a legnagyobb katonáknak Magyarországon. Ő maga többet tett a bolshevizmus letörésére Magyarországon, mint bárki más. A Hungáriában ebédeltem Lehar ezredessel, miközben hol megfagyott, hol felforr a vér ereimben, hallva tőle azokat a történeteket Kun Béla követőinek borzalmas kegyetlenkedéséről.

Kun Béla egyik bolshevik vezető.
(Folytatás a 14-ik oldalon.)

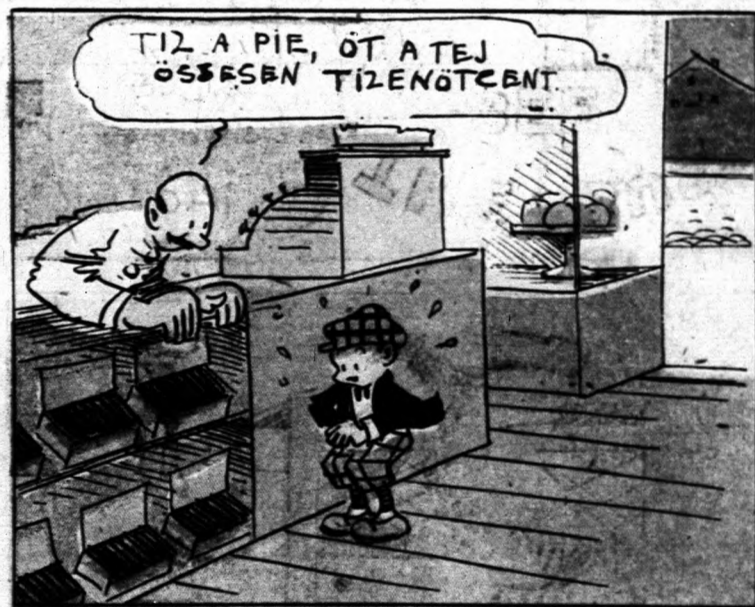
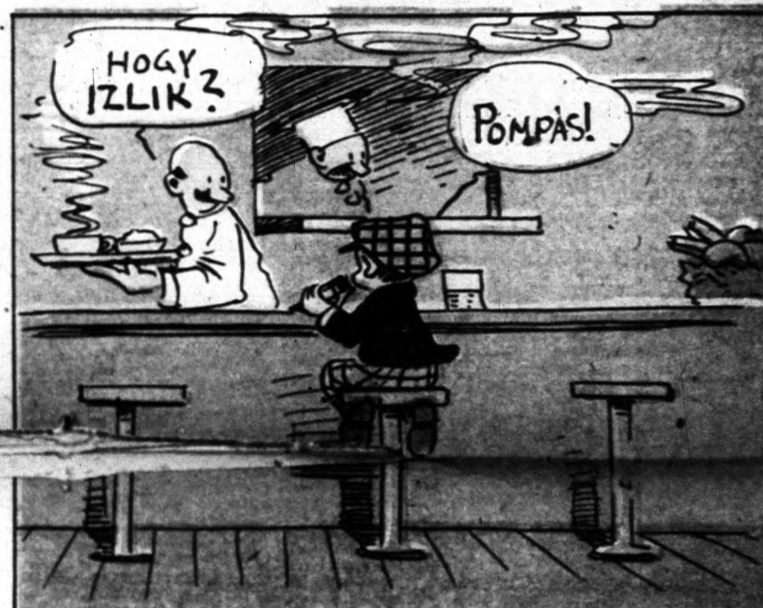
Budapesti kávéház bejárata a kora hajnali órákban.

AVASARNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Rajzolta: Gene Byrnes

Csintalan Peti Kalandjai

A HÁZASSÁGKÖTÉS TITKAIBÓL

A new yorki Municipal License Bureau hivatalnokai tizennégy ezer párt esketett meg az elmúlt esztendő folyamán. -- Az emberek leginkább hétfőn, kedden és szombaton szeretik lekötni egymást. - Mi az oka a juniusi házasságok nagy számának? -- Szerelem, regényesség és józanság.

Miért ragaszkodnak a külföldiek a ceremóniához és miért elégszenek meg a született amerikaiak az egyszerűbb házasságkötéssel?

A HÁZASSÁG, érdekes téma, érdekes még azoknak is, akik már megházasodtak. Egy new yorki újságíró úgy látszik szintén ezen az állásponton van (habár nem árulta el, hogy ő maga házas-e vagy sem,) mert feltette magában, hogy a városi license irodát, azt a helyet, ahol a házassági engedélyeket osztják ki s ahol kimondják az áso, kapa bizonytalan tartamát, meglátogatja. Meg is látogatta. Sőt annyira meglátogatta, hogy a tapasztalatait meg is írta. A többi között a következőket tárja fel a cikkében.

Beszélttem Tommy Douglassal, a Municipal Chapel lelkészével, akinek egyéb feladata nincsen, mint hogy megáldja azokat, akik a világi ceremóniával nincsenek megelégedve s a maguk módján egyházi szertartást is akarnak. Beszélttem magával a license irodának a főnökhelyettesével Mr. Cruissal és végül beszéltem magával a főnökkel is, Mr. Sruttyval. Mr. Cruise adta a legérdekesebb felvilágosítást.

Azt hallottam, hogy ebben az épületben junius elsején hetvenkét pár tett házassági esküt. Igaz-e?

Jól hallotta — felelte Mr. Cruise. — Miért kötnek az emberek éppen juniusban házasságot?

Szerintem ez babona. Azt hiszik, hogy aki juniusban köt házasságot, boldog lesz mindig. Az is furcsa például — mondta Mr. Cruise, — hogy a legtöbb házasságot hétfőn, kedden és szombaton kötik az emberek. Szerdán és esütörtökön lanyhább a házassági érdeklődés, pénteken pedig teljesen halott. Tudja, a péntektől félnek az emberek.

Mivel magyarázza ezt a babonát? — kérdezte az újságíró.

Az emberi gyengeséggel. Az emberek belebolondulnak valamibe, aztán hisznek is abban. Aztán persze más körülmények is közrejátszanak. Például sokan vasárnap elhatározzák, hogy egymás nélkül nem tudnak élni. Ennek mi a következménye? Hogy hétfőn vagy kedden szaladnak ide hozzánk, mi meg legnagyobb készséggel adunk nekik boldogságot. Hogy a szombatot miért szeretik? Well,

akkor a házassági ünnepséget át lehet vinni vasárnapra s a boldogan kezdődött élet két napig tart.

Maga, Mr. Cruise — mondta az újságíró — úgy látszik minden romanticismus nélkül nézi az ügyet.

Romanticismus? Uram, egy év alatt tizennégy ezer ember nyomott a markomba két dollárt a licenszért és egy dollárt az aktusért. A memóriám jó, emlékszem arckokra, arcmozdulatokra, de arra sohasem gondoltam, hogy ezeket a házaspárokat romantikus szemmel nézzem. Ezek drága, kedves, bohó emberek, sokszor titokban házassulók, sokszor a nyomor ellen közösen védekezni akarók — de romanticismus, uram, micsoda fődtekéről jött Ön ide, hogy ilyen kérdést intéz hozzám?

New Yorkból — mondta az újságíró — olyan esodálatos ez?

Well, igaz, emlékszem magára — jegyezte meg Mr. Cruise.

Hogyne emlékeznek magára. Maga egy izben

Micsoda okok készítetik az embereket a házasságra? Miért van az, hogy az idén egynehány száz párral többen keltek egybe New Yorkban, mint tavaly? Boldog arccal távoznak e innen avagy közönyöz: arccal? — Stop, stop — állította meg Mr. Cruise a kíváncsi újságíró — maga egyszerre többet kérdez, mint amennyire én válaszolni tudnék.

Kérdezem újra! — Az emberek azért kelnek egybe, mert azt hiszik, hogy boldogok lesznek. Sokan azért kelnek egybe, mert akkor behurcolkodnak a menyasszony otthonába s a mai lakberek tekintve az az ár, amit a vő fizet a szobáért, ugyan csak kapóra jön. Sokan azért kelnek egybe, mert azt hiszik, hogy kettesben könnyebben uszák meg az életet.

A másik kérdésemre mi a válasz?

Well, azért volt több házasság, mert New York lakosainak a száma szaporodott.

Egyebet nem tudok mondani. És hogy milyen arccal távoznak? Meglepett arccal.

Hát magának nem volt meglepett arca, amikor elmondta a sűrű kötő igent?

Még nem vagyok nő. — Legyen nyugodt. Magának is meglepett arca lesz. Szerelmes e fiatalember?

Nem volnék fiatal ember, ha nem lennék szerelmes.

Ez már tetszik nekem. Ez a válasz. Ez all right. Ha majd szüksége lesz házassági engedélyre, egész nyugodtan fordulhat hozzám. Megbízok bennem!

Meg. — Ha szép menyasszonya van, megcsókolom. Megengedi.

Nem tudom: Tőle is függ. — Azt már bizza rám. Hát megengedi.

Nem. — Micsoda papushős lesz maga — mondta erre Mr. Cruise s az újságíró bizonyos mosolygó lelkiállapotban távozott a license bureauból.

Csak több romantikát találtam volna itten — sóhajtott, s közben elfelejtette, hogy az, hogy ő ott volt, szintén romantikát jelentett.

Amikor az újságíró eltávozott a license irodából, egyenesen a menyasszonyát látogatta meg. A szükségét érezte annak, hogy elmondja neki a license irodában szerzett tapasztalatait. Elvégre, a menyasszonya intelligens nő s bizonyára kíváncsi az ilyen dolgokra. De aztán eszébe jutott, hogy elsősorban nő, és csak aztán intelligens.

tanu volt itt. — Igen. — Hát mit akar még tudni? — Hát kik azok, akik szerdán és esütörtökön kelnek egybe? — Rendesen bevándorlottak. A szlávok és magyarok szeretik a szerdát, az olaszok pedig a esütörtököt. De ezt már igazán nem tudnám magyarázni, hogy miért. Tudja, a kápolnánkat az ő kedvükért tartjuk fenn. A fiatalok még respektálják az öregeket s az ő kedvükért szeretnek átmenni bizonyos egyházi ceremóniakon is.

A házasságkötések persze mind be vannak jegyezve — kérdezte az újságíró. — Be bizony. Számon tartunk mindent. — És ha valaki érdeklődik? — Mít ha érdeklődik? — Ugy értem, ha valaki érdeklődik a házaszaspár neve foglalkozása után s egyéb információkat is kér?

Nem adunk információkat. Kezdetben adunk, de most már meggondoltuk magunkat. A házasság elvégre az illetők magánügye, akik megkölték. Már most a helyzet az, hogy valami szerelmében csalódott férfi vagy a házasságot ellenző anyai idején s ki akar tudni mindenfélét. Mi ennek a következménye a legtöbb esetben. Botrány. Mi pedig nem akarunk botrányt. Ez a hivatali házasságkötésre való és nem botrányteremtésre.

r József
kis ágya felé
nézett utá-
foszlottak el
de?... A kis
mban két öre-
lanul kifejdü-
jelent meg-
tt a székébe,
s szomoruan
Utána sietett
a vállára
nem adta
Misukát?
t az arca.
Elrontja a
örülnezzett, de
nagymamát.
szoklás hal-
lépésekkel az
nagymamát a
látta rakos-
sanyám?
zett fel, csak
osan:
bent.
mondta edes
lár?
tam Misukát.
kartam, fiam.
ni.
a szemébe né-
akkal kezdte:
elgondolom
tett engem,
simult a kis
ég élek, kinn
n, tudod s a
ha előnti a
uka arcát lá-
között.
az ajtóban s
esen legyünk.
kar utazni —
felhős arccal
ra nyílt.
ki sem pihen-
t
ett s lábujj-
lépésekkel a
A lélekzetét
az ágy előtt.
szívvel jött
apa.
főlé hajolt s
szomorú ar-
hitatos mély-
zodott a sze-
lába, odabu-
a kis ágy elé
dóthálózához
szokogott.
hette nagyma-
ott.
hajtotta fe-
nyikkant fel
mében könny
ágyadán fél-
fájó engesz-
t meg, amint
pillantott s
szóval mond-
nar az én vi-
Az ő bol-
telik meg az
Hát ne ha-
pta nagyma-
megesókolta.
kis ágy fölé
ak ott, csak
egyenletes
s ajkainak
t a két ujját
tő ujjakkal
rója után s
a a takarót,
yához a tes-
az arcára s
mondta:
neki (irágám

A IANITOR

HIRE járt, hogy a Castor-templom közelében egy mangónál — ahogy az emberhussal kereskedőket hívták volt — nagyon sok és értékes rab szolga kerül eladásra.

Priscus Sulpitius, aki a "procurator a libellis" hivatalát töltötte be a császár mellett, vagyis akinek kezébe a császárhoz intézett folyamodványok futottak össze, fölkeresté ennek a mangónak a boltját, mert szenvedélyesen szeretete tanulmányozni a rabszolga-piacra kerülő legfrissebb árukat.

A mangó mély hajbókolásokkal fogadta az előkelő látogatót, a ki különben igen sűrűn fordult meg a boltjában és mindig hozta is fogott eleven portékáinak a bemutatásához.

— Nagyon jó anyagom van, Priscus Sulpitius — mondá alázatosan. — És pedig mind a két nemből valók. Csak nézz körül. Van itt elég. A nyakukban lógó titulus-táblákon — mindnyájának a származása, ha nem óhajtanád, hogy én személyesen körülvezesselek. Nagyon sok friss portékám érkezett. Különösen Kisázsából. Most küldték őket a deloszi rabszolgaságról. Orvosra vagy pedagógusra van szükséged? Nézd azokat az izmos kappadóciákat. Vagy tán fűrdőszolgákat akarsz vásárolni? Nagyon ajánlom az aethiopiai legényeket! Igen értékesek hozzá!

— És látván, hogy Priscus Sulpitius semmiképpen sem akar nyilatkozni, hogy minő szándék vezette őt ide, sunyi mosolygással zombolt tovább a fülébe:

— Gyönyörű rabszolgáim vannak. Akarod őket látni?

Priscus Sulpitius azonban ügyet sem vett reá.

Minden figyelme egy szálas, karesu ifju felé fordult, a kinek csupasz lábai fehérre voltak meszelve, jelül annak, hogy tegegentulról került ide. Szép, erőteljes, izmos ifju volt, karesu mint a lybiai palma. Csupa erő, csupa fiatalág. Férfias vonásaiban szelid jóssággal tompított dacos erély. A fején koszorút viselt, mert hiszen sub corona adták el a rabszolgákat.

A mangó azonnal megneszelte, hogy ez a portéka tetszéssel találkozott. Intett szegénynek, hogy lépjen a turto catasta-ra a forgatható állványra. Ezt aztán körülforgatta, hogy az ifju minden oldalról megtekinthető legyen.

A fiatalember szó nélkül engedelmessé vált a mangó intésének. Valami nagy rezignáció volt ebben az ő esendés viselkedésében. Csak az areán lángolt pirosan a benső felindulás.

— Phrygiai fickó! Nézd, uram, milyen déleg legény! És milyenek az izmai!

Az emberkupe e szavakkal meg tapogatta az ifju felső karját.

Aztán látogatója füléhez hajolva, kissé tompított hangon mondá: — Dacós legény. Semmi kérdésre sem ad feleletet. Pedig azt hiszem, hogy tanult gyerek. Mindenhez érthet.

Priscus Sulpitius végigmérte tekintetével a legényt.

Zord, hideg hangon szólott neki.

— Mi a neved? Honnan kerültél ide?

Az ifju szerényen, de határozottan adta meg a választ:

— Te nem a nevedet, nem a származásomat akarod megvenni. Akkor hát mindegy neked, hogy ki vagyok és honnan kerültem ide.

— Mit tudsz?

Az ifju hallgatott.

Priscus Sulpitius dacosan ismételte a kérdést:

— Mit tudsz?

Az ifju megint csak néma maradt.

A császár tisztviselője most a mangóhoz fordult:

— Mi az ára ennek a fickónak?

— Tízezer sestercius!

Priscus Sulpitius nem alkudott.

— Vezesd ezt a síhedert még

ma a házamba. Majd kitudom én belőle, hogy mihez ért! Egyelőre majd megtapasztaljuk: hogyan válik be ianitornak? ráfűzött kapu-örzöne, a házőrző kutya mellett!

II.

Mikor másnap Aurora, Apollo szobaleánya az ég királyának fogadtatására kitergette a menny boltzatára a biborkárpitot: a fiatal napkirálynak ragyogó szemsugarai Priscus Sulpitius háza előtt két lángra fűzött örzöt pillantottak meg: egy nagy, bozontos szelindeket és egy karesu, fiatal rabszolgát.

Ugyanaz a rabszolga volt, a ki tegnap került a házhoz a Castor-templom mellett levő emberpiacról.

Az utca még esondós volt. Csak most ébredezett az élet. Siető rabszolgák surrantak a pitymallat fűhomályában, falusi parasztok ballagtak terményekkel megrakott öszvérek mellett, a Suburbából hazaballinkozó fiesurok dudorásztak borizú nótát. Aztán a ház előtt lassacskán gyülekezni kezdtek a fehér tógába öltözött khiensek, a kik reggelenként eljöttek, hogy Priscus Sulpitiusat üdvözzöljék. Jóformán ügyet sem vetve az újon-sült ianitorra, somfordáltak be a vestibulumba, hogy a dominus megjelenését bevárják.

A ianitor pedig, aki a kutyával együtt a falhoz volt láncolva, szinté tétován nézte az ébredő világot, ezt a sok népet, mely között neki, egyetlenegy ismerőse sem akadt; senki, senki, aki egy barátságos, meleg tekintettel nézett volna feléje.

Csak a szelindek pillantott reá kíváncsi érdeklődéssel, nagy ke-rek, nedves szemével.

A ianitor megismogatta az állatot, új életének négylábu sorsosát, mely ott hevert előtte a márvány-mozaikon, hova-ékes fekete betűkkel volt kirakva a figyelmeztetés: Cave canem! Órizkedj a kutyától!

A kutya pedig szűkölve simult mindjobbán az ő kétlábu társához. És a ianitor, akinek tegnap óta még nem hallotta senki a szavát, motyogni kezdett neki:

— Igazad van, cimborá, tart-sunk össze, szeressük egymást. Hiszen közös a sorsunk, ugy-e?

A kutya kissé rekedt vakkantást hallatott.

— De neked jobb dolgod van. Tőled nem is kérdik: hogy hívnak meg hogy honnan kerültél ide? Oh téged, kedves barátom, bizonyosan nem sub corona szereztek meg, mint engemet! Sub corona! Valamikor én egészen más koronáról álmodoztam. Otthon az én phrygiai...

Itt hirtelen elhallgatott.

Körültekintett, nem hallotta-e valaki?

De az ostiumban most nem volt senki.

Csak ketten voltak. A két házőrző.

A négylábu egyre barátságosab-

ban simult az ő kétlábu társához. — Mit akarsz tőlem, cimborá? Te is faggatni akarsz talán, hogy ki vagyok?... Oh azt nem mondom meg! Rómában azt nem fogja megtudni soha senki! Engem nem fognak mutogatni diadalmi mámorban. Mert tudod...

A ianitor itt elakadt.

Valaki megjelent az ostiumban.

III.

Ez a valaki talán éppen ebben a pillanatban röpített le az Olympusról.

Egy apró kis istennőcske volt. Bűbájosan szép, ingerlően kedves.

A kezében egy kis sóskenyeret tartott, meg fekete sajtot. Egyenesen a kutya felé ment.

— A ientakulumot hoztam neked, Dromo, nesze itt v...

Csak most pillantotta meg az új ianitor, akinek lábán a lánc eszorópolt.

Megrezzent.

— Ki vagy? — kérdezte őn kénytelenül.

A ianitor pedig csak nézte, nézte ezt a tüneményes hajadont. A kérdésre nem választott. Leszámte tekintetét a mozaikpadlóra. Őda volt kirakva fekete mozaikbetűkkel: Cave canem! Órizkedjél a kutyától!

De a leány ismételte a kérdést: — Ki vagy?

Most hirtelen fölkapta fejét az ifju és a hangban, melyben választott, rezignáció volt és büszkeség, fájdalom és gőg:

— Láthatod. A házatok kétlábu örzője vagyok.

A leány elfutott. De alig egy perc múlva már megint visszatért. Tányérral a kezében. És a tányérban gyümölcs volt és sajt, kenyér és méz.

A ianitornak nyújtotta.

És az ifju leküzdötte rideg büszkeségét és elfogadta a leány jósságos kínálását. De megköszöni már nem volt ideje. A leány továszökken, mint egy színes szitakötő.

— No, Dromo, — kérdezte a kutyától — most te mondd meg nekem, hogy ki ez a csudálatos leány-bimbó?

Dromo azonban csak vakkantott. De nagyon barátságosan, szinte hizelkedően vonított: hosszsan, elnyújtva, érzelmesen. Szinte úgy hangzott, mint egy lírai költemény. A ianitor megismogatta négylábu társának bozontos fejét.

— Értelek. Szerelmes vagy bele, ugy-e?

És a prandiumnál megint megjelent a szitakötő lebegésével az a tüneményes leány. De most már nem kérdezett semmit az ifjutól. És a coenánál sem, melyet szintén ő hozott magával.

Nem kérdezett semmit sem, csak nagy kék szemének rejtelmes csudájával tekintett a meg-láncolt ifjura.

És ez így ment nap-nap mellett. Egy hétig, két hétig... sokáig.

Irta: Hevesi József

Némák voltak.
Csak egy lény volt beszédes.
A Dromo.

Ez tolmácsolta a leánynak, hogy mit gondolt az ő kétlábu cimborája, ez vakkantotta el a legénynek, hogy reszket annak a leánytündérnek a keze, mikor az ételüket az ostiumba hozza.

Némák voltak.

Csak egyszer, egy este áradt tul az ifju szíve és meleg áruló szavak fakadtak az ajakáról. A kertből vagy honnan jászmin illata szállott feléje. Az ég csillagos volt és meleg tavaszi hullámok ringottak a levegőben.

És az ifju elkezdett beszélni a kutyával:

— Látod, pajtás, nem is olyan rossz ám itt a mi dolgunk. Mondhatom neked, hogy olympusi isteneknek sem szolgálja föl ilyen bűbajos lény a nektárt, meg az ambrosziát, mint minékünk a mi eledelelünket. Kutya legyek... azaz hogy már félig-meddig az is volnék... nos hát kvártélyozzanak be engemet akár holnap a Hadesbe, ha ennél szebb teremés van a világon!

Ugy-e, Dromo, most azért ugatál, hogy nekem igazat adj?

Lásd, Dromo, én már azt hittem, hogy többet sohasem nézek földi leányra. Mert tudod, otthon, hej otthon voltam ám valaki! De jó, hogy itt nem tudják. De ne is tudják, hogy egy királyi sarj lett Priscus Sulpitius házában az örző kutyája! Hát otthon minden asszony-leány melegen felejtette rajtam a szemét. Különösen volt egy... egy... akinek mindig az volt az esküje: "Esküszöm, hogy sokat gondolkodok reád, életemben nagy helyet foglalsz el". És aztán... aztán... eh, e miatt az asszony miatt lettem én földöntúvó... házőrző kutyává! Lásd, Dromo, nem hittem volna, hogy én még valaha nőre... szeretettel, vágyakozással gondoljak... Bizony, Dromo! És most ez a mi kis gazdasszonyunk... Oh Juno, mi volna az én életem nélküle. Hiszen alig várom, hogy virradatkor őt...

Hirtelen elhallgatott.

Surranon lépeket neszelt a tavaszi est esondjében. És ezeket a lépeket már ismerte. A szitakötő szökellésére emlékeztette...

IV.

Másnap a reggelit hozta a leányka. Szép volt, mint a hajnal. Sötét hajában piros rózsák.

Az areá sugárzott, mikor a ianitorhoz lépett. A hangja remegett, ahogy megszólalt:

— Jó hirt hozok neked, ifju.

Bágyadt mosolylyal nézett reá a láncchoz fűzött legény.

— Jó hirt!

— Igen. Tudd meg: az apám fölhatalmazott arra, hogy neked szabadságodat visszaadjam. Mindjárt itt lesz a kovács, aki a lánczaidtól megszabadít. Szabad vagy, érted?

Az ifju mellére horgasztotta a fejét és hallgatott.

A leány, aki szinte önkívületben volt e pillanat magasztosságától, halkán kérdezte:

— Hát nem örülsz? Szabad vagy! Nem érted?

Az ifju a leány lábaihoz vetette magát.

— Ne, ne, ne! Csak azt ne! Kérlek, mondd meg atyádnak, Priscus Sulpitiusnak, hogy ne adja nekem vissza az én szabadságomat. Mert hiszen a szabadság új életet jelentene nekem, de — tenékiüled. Oh, hadd maradjak én inkább továbbra is itt láncon tartott házőrzőnek, csak hogy láthatalak mindennap tégedet!

A kis leányistenkének e szavak hallatára lángba borult az area. Boldog zavarral szökcent tova, mint egy színes szitakötő.

A piros rózsát azonban, melyet az imént még a hajában viselt, valamiképpen ott felejtette a fiatal ianitor lábainál.

EGY

Herbert H. ból. — Az... millió

HERBERT... kezdve... olya... Az eszi...

zonyára ninesen... keresztlü harc... kínai boxer láz... az "idegen ördö... E. G. Adams... rel volt, érdekes... Egészen a... égi kínai kiköt... nemzetiség képv... Hoover 189... ember volt, de... géről, hogy elh... tudott talpraáll... Az akkori H... tani erőteljes H... lékszem, már ak... még nagy ember... mert sokkal több... elviselhetett lát... Vele volt a... tása rendkívül é... arra, hogy a tá... odajött, ismerete... mar felismerték... ként is.

Hoover a kin... adója. Két éven... nak és Mandzsur... freek után kutató... arany gyakran ta... ban van annyi, ho... kozni s nagyszabá... löttek foglalkozni... őseik tették már... csak annyit keres...

Mrs. Hoover... jában. Az egyete... nagy vagy veszed... gegekben, Mrs...

1899—1900-ban... érezni, hogy vala... derült, hogy Shan... saság vagy szektá... ja, másképen az... a Boxerek. Engé... célja, hogy megö... lársra áttért kínai...

Az örszágot... lelték. Különös... ben gyakorlatot... ságot tulajdonit... kiderült, hogy a... s már a pekingi...

Nemsokára... Rémuralom ütötte... nai misszionárius... tett gátat vetni... kegyetlenebb kín... egymás után me... szövetségesek haj... Juniusban ves... is. Mintegy 40... dett a város felé... és nyugtalanság... re nyilvánvalóbb... nem késhet soká... mokat s a házakat... törőben volt. Ho... együtt a város k... zmes téglaházakat... biztonságos több...

Volt a város kö... külsőre olyan, mi... don Hall volt a... dalmi központja... szonyokat s a gy... lehetett, kényelm... ra. A ház tele volt... vés volt a ruhagy... nemü.

Az nap éjszaka... gylhettek a boxer... rosokban. A box... adtak jelt egymás... az utcákon az ily... lehetett látni kisé... Junius 17-ike... odnképen ezen a... A városban leg... hogy máshol legy... helyzet szinte kétsé... az angolok kezdtek... azonban szétrombo... megvédjék a boxer... Hátulról egy... kínaiak emeltek. A... a folyó partja mi... ott lövöldöztek a... Hoover nem a... lenül maradhatott...

Mosson Dörzsölés Nélkül Egy Centért.

Ha azt akarja hogy egy heti ruhája ki legyen mosva egy centért hőfehérre minden dörzsölés nélkül akkor használja a Mitchell Magic Mosa Port. Nem ártalmas a ruhára, sem a kézre. Megpuhítja a legkeményebb vizet is. Kívénai a szirpecsétet, vért, stb. s nincs benne mérge, a mely tönkre teszi a ruhát a harmadik mosásnál. Megőr-e a felesleges egészségére egy centért? Hozassa meg, mi adunk egy dollárért annyit, mint más társaságok háromért. Postaküldés 10 cent. Egy csomag 6 hónapra elég. Irjon magyarul, mert magyarok vagyunk.

MAIL ORDER HOUSE
GLENFIELD, N. Y.

Ügyvőkök keresztetnek. — Ha beküld 25.00-t, kap egy dolláros ajándékot a postaküldésért is mi fizetjük akkor.

Dollár összeget küldök Magyarországra PÉNZKÜLDÉS BARHOVA A VILÁGON.

Ha családját vagy hozzátartozóit akarja kizoztatni az óhazából, forduljon kimerítő felvilágosításért. ÓHAZAI JOGI ÉS KÖZJEGYZŐI ÜGYEK pontos és szakszerű elintézésére megbízható, régi közjegyzői és pénzküldési irodája

GARTNER LAJOS
401 East 80th Street, New York, N. Y.

EGY TELIVÉR AMERIKAI

Herbert Hoover kínai szereplése. — A boxer lázadás véres napjairól. — Az igazi amerikai mindig megtalálja helyét. — Akinek százmillióból állott éhező családja. — Hoover és az elnökség.

HERBERT HOOVER felfelé lendülő pályafutása attól az időtől kezdve, hogy 13 éves korában maga kezdte keresni a kenyerét, — olyan, ami erősen hat az amerikaiak regényes hajlamaira. Az esztendőik, amik azóta elmúltak, tele vannak sikerrel s bizonyára ninesenek kalandok nélkül sem. Mert Hoover keresztül-élte és keresztül-harcolta Tien-Tsin drámai ostromát, amely előjátéka volt a kínai boxer lázadásnak, amikor a reakció erői ki akarták pusztítani az "idegen ördögöket", hogy megfojtsák a kereszténységet.

E. G. Adams new yorki mérnök, aki azokban a napokban Hoover-rel volt, érdekes történeteket beszél el azokról a napokról.

Egészen a forradalom kitöréseig kellemes volt az élet a furesza régi kínai kikötőben. Tientsin idegen negyedében valamennyi idegen nemzetiség képviselője volt, ami a helynek szint és elevenséget adott.

Hoover 1898-ban jött Tientsinbe, mondja Adams, fiatal, 24 éves ember volt, de máris nemzetközileg ismert volt a neve arról a képességéről, hogy elhanyagolt régi aranybányákat sikeresen tudott talpraállítani s fizetőképessé tenni Ausztráliában.

Az akkori Hoover fizikailag nem hasonlított a mostani erőteljes Hooverhez. Törékeny testalkata volt. Emlékszem, már akkor is gondoltam arra, hogy Hooverből még nagy ember lesz, ha élni fog, de féltettem az életét, mert sokkal több volt az energiája, semmint a mennyit elviselhetett látszólag gyenge testalkata.

Vele volt a felesége is s dacára annak, hogy hivatása rendkívül érdekelte s lekötötte, talált mégis időt arra, hogy a társadalmi életben is részt vegyen. Mikor odajött, ismeretlen volt, de kiváló képességeit csakhamar felismerték. Nemesak mint mérnöknek, de egyébként is.

Hoover a kínai kormányhoz volt mérnöki tanácsadója. Két éven át, munka közben bejárta Északi Kínának és Mandzsuriának legnagyobb részét, ahol aranyércet után kutatott. Kutatásai kiderítették, hogy noha arany gyakran található azon a vidéken, csakis Koreában van annyi, hogy a kibányászásával érdemes foglalkozni s nagyszabású gépeket ott felállítani. A benszülöttek foglalkoznak ugyan arannyal úgy, mint ők, de ők már évszázadokkal ezelőtt, amiből azonban csak annyit keresnek, hogy életüket képesek tengetni.

Mrs. Hoover nagy segítségére volt férjének munkájában. Az egyetemet vele együtt végezte. Akármilyen nagy vagy veszedelmes utat kellett is megtenni a rengetegekben, Mrs. Hoover semmitől sem riadt vissza.

1899—1900-ban a Kínában élő idegenek kezdték érezni, hogy valami veszedelem van a levegőben. Kiderült, hogy Shantung tartományban valami titkos társaság vagy szekta alakult: az Egyesült Hazafiak Ligája, másképpen az Igazságos Ökök Ligája, egyszerűbben a Boxerek. Ennek az egyesülésnek az volt a bevallott célja, hogy megölje az idegeneket s a keresztény vallásra áttért kínai benszülötteket.

Az országot bejáró utazók veszedelmes jeleket észleltek. Különös csapatok, mindenféle vegyes fegyverzetben gyakorlatoztak a mezőn. Eleinte nem sok fontosságot tulajdonítottak a dolognak, csakhamar azonban kiderült, hogy a szekta tagjai vagy 3 milliót számlálnak s már a pekingi udvari körökben is vannak barátaik.

Nemsokára elkezdődtek a rettenetes gyilkosságok. Rémuralom ütötte fel minden városban a fejét, ahol kínai misszionáriusok voltak. A borzalmaknak nem lehetett gátat vetni. A gyilkosságokat sokszor a legkegyetlenebb kínzások előzték meg. A hittérítők egymás után menekültek a tengerpartra, ahol a szövetségesek hajóin kerestek menedéket.

Juniusban veszélyes lett a helyzet Tientsinben is. Mintegy 40—50 ezer főnyi boxer-esapat közeledett a város felé. A város kínai felében izgalom és nyugtalanság támadt. Az idegen negyedbe egyre nyilvánvalóbb lett, hogy a veszedelem kitörése nem késhet soká. Junius 15-én kezdték a templomokat s a házakat felgyújtani. A vihar kitörőben volt. Hoover és Adams másokkal együtt a város külső részén laktak kényelmes téglaházakban. Ez a vidék nem volt biztonságos többé.

Volt a város közepén egy nagy köépület, külsőre olyan, mint valami kaszárnya. Gordon Hall volt a neve s az idegenek társadalmi központja ez volt. Ide vitték az aszszonyokat s a gyermekeket s amennyire lehetett, kényelmet biztosítottak a számukra. A ház tele volt ilyen menekülőkkel. Kéves volt a ruhanemű s különösen az ágynemű.

Az nap éjszaka az épület tornyából figyelhették a boxerek pusztításait a külvárosokban. A boxerek vörös lámpásokkal adták jelt egymásnak a gyilkosságokra s az utcákon az ilyen piros lámpások zöreit lehetett látni kísérteties imbolygásban.

Junius 17-ike verőfényes vasárnap reggel volt. A boxerek tulajdonképpen ezen a napon kezdték meg Tientsin bombázását.

A városban kevés katonaság volt. Nagyobb részüket elküldték, hogy máshol legyenek segítségére a keresztényeknek. Egy ideig a helyzet szinte kétségbeesítőnek látszott. A polgárokat azonnal behívták s az angolok kezdték őket kiképezni. A telefon, táviró és vasút rendszert azonban szétrombolták. Szükség volt rá, hogy az idegen negyedet megvédjék a boxerek támadása ellen.

Hátulról egy kőfal adott védelmet, amit évekkal előbb maguk a kínaiak emeltek. Adams és mások itt örködték egy darabig. Ide közel a folyó partja minden védelem nélkül maradt. A tulsó oldalon már ott lővöldöztek a boxerek.

Hoover nem az az ember volt, aki ilyen körülmények között tétlenül maradhatott. Az idegen negyed raktáiraiban sok ezer bál te-

szőr volt felhalmozva, a Góbi sivatagou gyűjtött teveszőrből. Hoover egy tizenöttagú csapatot szervezett magának, amelylyel hozzáfogott a védművek építéséhez. Éjjel-nappal folyt a munka nagyobbra tűz alatt, hogy a boxereket távoltarthassák. Ebben az időben kellett volna látni Hoovert. Valami furesza gunya volt az öltözéke. Volt a fején egy keleti sisak a nap ellen, angol zubbony, lábszárvédők; amiket abban az időben a hindu katonák viseltek s az övén ott fityegett egy hatalmas amerikai revolver.

A többiek mindig irigyelték, hogy olyan hidegvérrel állja az ellenséges tüzet. Az ostrom-határozottan veszélyeztetette az idegen negyedet az életbiztonságot. A vasuti állomásnál 14 ezer embert tartott fel az oroszoknak 800 főnyi csapata. A város megetti hidat valósággal eltorlaszolta a hullatömeg s a folyó körül elkecseregett harc folyt a boxerek és a menekülők között.

Junius 28-án segélyesapat érkezett. Ettől kezdve a civilek nem harcoltak már annyit. Julius elsejére már 15 ezer főnyi csapat védte Tientsint az 50 ezer boxer támadása ellen. A messzeségben ki lehetett venni Juan Shi Kai lobogót. Két hét múlva a szövetségesek elég erőseknek érezték magukat, hogy Tientsint megtámadják. Már mint a városnak kínai részét. El is foglalták mintegy ezer embert áldozva fel, akik között 28 amerikai is volt. Az idegen negyedet szorult külföldiek veszedelme ezzel tetemesen csökkent.

Mikor a helyzet javult s a civilek munkáját átvehette a katonaság, a kínai hatóságok új feladatot adtak Hoover kezébe. Hogy egy bányát megóvjának attól, hogy idegen kézbe jusson, annak a vezetését Hooverre bízták, aki a szénbányát nemsokára rendbe hozta úgy, hogy az egy vagyont jövedelmezett. "Hoover ilyen sikert ért el mindennel, amihez csak hozzáfogott" — mondja az elbeszélő Adams.

"Találkoztam vele társaságban, dolgoztam együtt vele, s módomból alaposan megismerni az embert nagy veszély idején is. S azt hiszem, Hoover olyan telivér amerikai, akinek amerikanizmusát a nemzetközi ügyekben való jártassága csak megedzette. Olyan időket élünk, mikor ilyen emberekre van szükség. főleg ha azok ismerik a Keletet. A jövőbelátó, de amellet praktikus is.

Mr. Adams az utolsó gondolatát nem mondta meg, de bizonyosan az járt a fejében, hogy ilyen embert kellene a Fehér Háza küldeni.

Mint minden jelentős embernek, Hoovernek is nemesak barátai vannak, hanem szép számmal, ellenségei. Az ellenségek, akik legnagyobb részt hivatásos politikusok, nagy elszáradással hangoztatják, hogy Hoover nem is amerikai, inkább angol "világpolgár", hisz oly kevés idő töltött életéből az Egyesült Államok területén. Az amerikai polgár mintaképére fogják rá, hogy nem amerikai. Herbert Hoover a háboruban szerepelt összes amerikaiak között talán az egyetlen, a kit Európa minden népe rajongással vesz körül. A világháború első pillanata óta egyebet sem tett ez a telivér amerikai, mint segítette a szenvedőkön, az éhezőkön, nyomorgókon és munkátlanokon.

Belgium népe egyenesen Hoovernek köszönheti, hogy megmenekült az éhhaláltól és a szövetségesek tábora, igen nagy mértékben, Hoover példátlan odaadó és példátlanul okos és nagyszerű munkájának köszönheti, a győzelmet.

Az egész világ élelmészének óriási kötelezettségére terhelte ezt az egyetlen embert. Akkor családja nem volt még soha senkinek, — reméljük nem is lesz, — mint Hoovernek volt a háború alatt és a fegyverszünet első szakaszában. Nem tízmilliókról, hanem százmilliókról gondoskodott Hoover feje és tudása.

Amikor az Egyesült Államok is cselekvő részesevé vált a nagy tragédiának, azonnal fontos szerep várt Hooverre, akit a százmillió német élelmész diktátorának neveztek ki az elnök. És mi, akik itt élünk Amerikában, valamennyien tanúságot tehetünk amellett, hogy derekasán, becsületesen és minden igényeket kielégítően oldotta meg óriási feladatát. Az amerikai nép nem felejtette még el, hogy a háború viharzása idején, amikor Hoover dirigált, tíz centet fizetett egy font eukorért, míg most, amikor nincsen Hooverünk, a szükség pillanataiban harmincat is szívesen adunk. Fogalom lett a Hoover névből és egy ujszóval gazdagította az angol nyelv szédületesen nagy tárházát az amerikai élelmészeti biztos.

A legközelebbi Dictionaryban bizonyára megtaláljuk már ezt az igét: "hooverize". Ez az ige a gazdaságos, a takarékos, de azért minden tekintetben kielégítő háztartás-vezetést és életmódot jelenti.

A nagy vihar lecsillapulása után mindenki azt várta, hogy Hoover továbbra is az előtérben marad és folytatja közszereplését. De súlyosan csalódtak, akik azt hitték, hogy ez a telivér amerikai olesó eszközökkel kamatoztatni akarja azt a népszerűségét és elősmert nagyságát, melyet a háborus időkben szerzett. Hoover nem akar szerepelni, de minden tiltakozása ellenére is, politikai barátai mozgalmat kezdtek annak érdekében, hogy elnöknek jelöljék. A mozgalom kudarcra végződött, de csak azért, mert maga Hoover így akarta. A chicagói republikánus nemzeti konvención nem bukott meg Hoover, mert olyan amerikai, mint ő, csak felfelé bukhat.

PANIN SZERGIUSZ

Regény - Irta
Chnet György

— Oh, szegény jó Pierrem, az én vonzalmam egyszerű, igaz barátság volt: szívem nem változott irányodban. A szerelem, amelyet most érzek, lásd, az egészen más. Ha meg nem szállta volna szívemet, elmehettem volna hozzád nőül. És annyira becsüllek, hogy boldog is lettem volna. De most már értem a különbséget. Te, akit elfogadtalak, te sohasem lettél volna rám nézve más, mint igen gyöngéd élettársam. Az, akit választottam, uram lesz.

Pierre fájdalmasan kiáltott föl erre a vallomásra, mely olyan nyílt és olyan kegyetlen volt:

— Oh, milyen fájdalmat okozol!
S keserves könnyek peregtek végig arcán, megkönnyebbítve elszorult szívét. Leroskadt egy székre s egy percre teljesen átengedte magát fájdalomnak. Micheline, kit Pierre kétségbeesése jobban meghatolt, mint az imént szemrehányása, odament hozzá s esikével diszített zsebkendőjével megtörölgette arcát. Fehér keze közel ért az ifjú ajkához s ez szenvedélyes esököt nyomott rá. Azután, lángra gyulva az érintéstől, villogó szemekkel állott föl s karjaiba ragadta a leányt. Micheline nem szölt. Hidegen, elhatározottan nézett rá, mialatt hátrahajlott, hogy égő ajkainak érintését kikérülje.

Ez a tekintet elég volt. A két kar, mely átszorította, lehullott és Pierre hátralépve, mormolta:

— Bocsáss meg... Látod, megőrülök!

Majd elsimítva kezével homlokát, mintha valamely rossz gondolatot akarna elűzni, folytatta:

— Tehát visszavonhatatlan!... Szereted?

— Elégé ahhoz, hogy neked ennyit kint okozzak, — eléggé ahhoz, hogy senki se legyen, ha az övé nem.

Pierre elgondolkodott egy pillanatra, majd, elszánva magát: mondta:

— Eredj hát, szabad vagy... Visszaadom szavadat.

Micheline kebléből örömsikoly tört föl, mely elsápasztotta azt, ki az imént jegyese volt. A leány rögtön megbánta, hogy nem bírta elrejteti örömét. Odament Pierre-hez:

— Mondd, hogy megbocsátasz...

— Megbocsátok.

— Hiszen sírsz...

— Sirok, elvesztett boldogságomat siratom. Azt gondoltam, hogy szerelmet ébresztünk legjobban úgy, ha érdemet szerzünk rá. Csalódtam; bátran fogom elviselni tévedésem megbűnhődését. Bocsásd meg gyöngéségemet és hidd meg, hogy sohasem lesz nálam őszintébb, odaadóbb barátod.

Micheline kezét nyújtott neki s mosolyogva tartotta oda homlokát az ifjú ajkaihoz. Emez, lassan, testvéri esököt nyomott rá, mely letörlelő égo nyomát annak, amelyet az imént rabolt.

E pillanatban a házban egy hársány hang esendült meg, mely messziről Pierret szólította.

Micheline megrázkódott.

— Anyám — mondá. — Téged keres. Magadra hagylak. Isten veled. Ezerszer ezer köszönök.

S könnyed szökéssel tűnt el a virágzó orgonabokrok mögött.

Pierre gépiesen indult a ház felé. Félment a tornác öt márvány lépcsőfokán s belépett a szalonba. Ugyane pillanatban lépett be Desvarennesé is.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Desvarennesé, egy pillanatot sem vesztve hájtotta a Hotel du Louvreba. Határozni kellett. A percek órákkal értek föl. Mindennek fölött azt kellett megtudnia, hogy leánya jegyese milyen lelki állapotban érkezett Párisba. Vájon az a levél, mely olyan kiméletlenül adta tudtára a valót, főlháborította-e lelkét, megfeszítette-e akaratának összes rugóit? Haragra készen jött-e meg, vagy leverte és

habozóvá tette-e az a hír, hogy vetélytárral kell számolnia?...

Ha bátornak és önmagában bizónak találja, csupán a közös tervet kell vele megbeszélnie, melynek célja kiszorítani a vakmerő toladót, aki Michelinét el akarja venni. Ha esüggedőnek és magában kételkedőnek tapasztalja, bele fogja lehelni saját gyűlölségét Szergiusz ellen s kényszeríteni fogja rá, hogy haragra keljen.

Utközben előre elkészítette érveit s a türelmetlenségtől forrva, messzire előre járt a gyors lónak, mely a Tuileriák rácszata mentén a Hotel du Louvre felé vágott vele. Töprekedésébe mélyedve, nem látta meg Pierret. Így szölt magában:

— Az a szöske lengyel nem is tudja, hogy kivel van dolga. Majd megmutatom én neki, hogy ki lánya vagyok! Rajtam ugyan ki nem fog egy divatmajom se — korábban keljen föl ahhoz! Ha az az én derék Pierre fiam csak egy kicsit is úgy gondolkodik, mint én, majd befutunk mi ennek a pénzhajhászoknak!

A kocsis megállott.

— Delarue ur!... — szölt az "urasszony".

— Éppen egy negyedórája, hogy elment.

— Hova?

— Azt nem mondta meg.

— Nem tudja, sokáig maradt oda?

— Nem tudom.

— Köszönöm.

Desvarennesét ez a nem várt baleset egészen leverte. Hova lehetett Pierre? Nyilván csak ő hozták. Egy pillanatot sem vesztve, visszaült a kocsiba s megparancsolta, hogy hajtsanak haza.

Ha megérkezése után rögtön hozzám sietett, az azt jelenti, hogy mindenre kész, csak Michelinét megtarthassa, — mondta magában.

— Akkor pedig jól vagyunk.

A kocsis a kapott parancs szerint erősen hajtotta a lovat.

— Pierre bérkocsiba ült, —

gondolta magában Desvarennesé.

— Föltéve, hogy az is olyanformán halad, mindössze félórával van előttem. Be fog menni az irodába, találkozik Maréchalal, s akármilyen sietős is a dolga, egy negyedórát elfecséseg vele. Marad még egy negyedóra. No már pedig ördögség legyen a dologban, ha tizenöt perc alatt ráer a helyzetét valami ostobasággal elrontani. Én vagyok a hibás; levelet kellett volna neki küldenem Marseillesbe, hogy tudhassa, mihez tartsa magát, ha megérkezik. Csak Micheliné-nel ne találkozzon, mikor a házba ért!...

Erre a gondolatra Desvarennesé úgy érezte, hogy égni kezd az arca. Kihajolt az ablakon s oda kiáltott a kocsisnak, aki pedig lóhalálában hajtott:

— Sebesebben! Hiszen nem haladunk!

Desvarennesé úgy rontott be a palotába, mint a fergeteg, kérdőzködött a kaputól és megtudta, hogy Pierre itt van. Beszaladt Maréchalhoz s olyan különös arccal kérdezte tőle:

Látta-e Pierret?... — hogy ez szerencsétlenségtől kezdett rettegni.

Titkára ijedségét látva, Desvarennesé megértette, hogy egyik balsejtéme beteljesült. Bement a szalonba, hangosan szólította Pierret. A kertre szolgáló ajtó megnyílt s ő szemközt állott az ifjúnak. Az első pillantás, melyet választott fiára vetett, még növelé aggodalmát.

Ugyanaz az egy érzés ragadta őket egymáshoz s mialatt Desvarennesé karjait kitérte, Pierre keblére borult.

Első indulatuk lecsillapulván, Desvarennesé visszatalálta magát helyzetébe. Mindenekelőtt azt akarta tudni, hogy mi történt távolléte alatt.

— Ki fogadott, mikor megjöttél?

— Micheline.

Budapest a "Fehér terror" idején

(Folytatás a 7-ik oldalról.)

re gyakran végeztette ki valamely helységben a legöregebb embert s a legfiatalabb gyermeket, hogy a lakosok szívét rettegéssel töltsse el. A radikálisok által elkövetett borzalmak csaknem nincstelenek.

"Nem csoda, ha vannak esetei a bossznak is, — mondta a jeles katona, miután elbeszélte, hogy egy fiatal gyári hivatalnok miképpen gyilkolta meg a tulajdonost, aki barátjánál fogadta s később a kommunisták segítségével, hogy telepedett meg az áldozatnak házában s hogy tette szeretőjévé annak leányát.

"A meggyalázott leány fivérének bármely országban felmentették volna, ha az illetőt lelövi ott a hol meglátja" — folytatta az ezredes. "Akármennyire sajnálatos is, de ilyen esetekkel nem szoktak a bíróságra várni. Budapest azonban megkapta a maga leckéjét, tette hozzá komoran. "Soha többé nem fog bolsheviket megtérni ez a nép itt."

Jó sokáig elidőztünk a fehér asztalnál, aminek nem a pompás fogas volt az oka a maga kitünő mártásával, sem a csodálatos tokaji, — hanem hosszú idő kellett hozzá, hogy a politikai helyzetnek mindama változásait megbeszéljük, ami azóta történt, hogy itt jártam. Annyira későre járt már az idő, hogy a Király Színházba sem akartunk elmenni, megnézni Buttykay operettjét, ahová két jegyet vásároltam. Vége volt már a Vigaszínház előadásnak is, így hát a cigánybanda muzsikáját hallgattuk az étteremben, míg csak Lehár ezredesnek a vasúthoz nem kellett mennie, hogy állomás-helyére Debrecenbe utazzon. Mivel ahhoz még korai volt az

idő, hogy az éjjeli zsebházakat keressenem fel, az Abbázia kávéház felé bandukoltam, hogy tisztelgjek Molnár, vagy más budapesti irodalmi kiválóság előtt, akiknek itt szokott lenni az esti hadiszállása. Az Abbázia fényben uszott s tele volt közönséggel, de az Estnek, a vezető budapesti napilapnak néhány munkatársát kivéve, nevezetesebb irodalmi kiválóság nem volt jelen. Az ok, mint később rájöttem, az volt, hogy a budapesti írók, újságírók és zeneszerzők nagy része nyíltan rokonszenvezett Kun Béla bolshevik uralmával. Mikor a katonák újra uralomra jutottak, az irodalmi világbeliek közül sokan más berkebe költöztek. Néhányan most is Budapesten élnek, de éjszaka nem igen kalandoznak kiűlé.

Budapest azonban nem unalmas éjszakánként azért, mivel a lako-

sok egy része ilyenkor otthon marad. Nincs 11 órai zárási rendelet, mint Bécsben, vagy Berlinben. Az éjjeli mulatók, mint a Follies Caprice, Winter Garden, Casino Mulató, hogy csak a három legélénkebbet emlitem, nyitva vannak, amíg csak fizető vendégük van. Műsorukat élvezet végignézni, mert a legjobb cigánybandáik vannak Európában. A magyar fővárost még nem rontotta meg a "jazz", nem úgy mint Páris. De hallottam esárdást játszani úgy, hogy a legjazzabb jazz banda is csak verki hozzá képest!

A románok sok mindent magukkal hurcoltak, mikor elmentek Budapestről, de úgy látszik sok szép leányt és jó bort nem vittek el, az éjszakai kávéházak készletei után itélve. És, mivel az amerikai dollár 160-200 koronát ér, még a mérsékelt költséző sem lesz pénz dolgában gyáva.

A Winter Gardenben találkoztam egy amerikai szines gentleman-nal aki elmondta, hogy Bécsből azért költözött ide, mert Budapest sokkal arisztokratikusabb.

"A címek és rangok Budapesten nem szüntek meg" — informált esokoládészini barátom, — s várjuk, hogy Károly király néhány hónapon belül visszatér."

"Hol a manóba hallott ilyeneket?" — szakítottam felbe.

"Én is "fehér" vagyok, — válaszolt, a monarchisták jelzőjét használva. "Ki nem állhatom a bécsi szocialistákat. Ahol bárki lehet bármilyen mindenki senki."

— Van valami igaza — gondoltam magamban, de visszatartottam a gondolatomat óvatosan. Helyes dolog az óvatosságot gyakorolni, — még a magyar székvárosban is 1920-ban.

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk.

Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILÁRD.

ALAPTÖKE, TARTALÉK ÉS BETÉTEK ÖSSZEGE

\$2,857,097.76

Altalunk kiállított betét-könyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamattal visszafizetjük.

PÉNZKÖLDES MAGYARORSZÁG minden részébe a legolcsóbb napi arfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, ELNÖK

Főüzlet: **BANKPALOTÁBAN** 10 East 22nd Street, NEW YORK, N. Y.

Fióküzlet: **1597 SECOND AVENUE,** Corner 83rd Street,

A REKLI...
 a kozm...
 "virma...
 százt...
 műszereket...
 keji kiki maga...
 rázatát. Az...
 rosok minden...
 zsamokat hoz...
 lyeket a mass...
 után kell has...
 egyik gyár...
 nyos lében azt...
 sukban megza...
 ban meghaba...
 hogy az arem...
 valamit, ha elő...
 ják föl a ráz...
 hengerek alá...
 venty szórna...
 egy lesurrolják...
 takarítást kell...
 nálma naponta...
 tisztia véletlens...
 börpároltató ké...
 hamisítatlanab...
 ugyan az a gy...
 ba.
 Az óriási rekl...
 hogy ma már...
 ben érdeklődne...
 mibenléte iránt...
 rosokban egyre...
 szalonok, mais...
 amelyek főleg...
 ágat mivelik...
 egy kissé a sze...
 Kezdjük mi...
 aki az aremass...
 kíván, hosszú...
 dó kezelésre...
 Ha pedig erre...
 gát, még akkor...
 ra a sikert. Aki...
 betegség, vagy...
 ugyan hiába...
 ráncaitól és be...
 nek kiálló por...
 azok ugyan a m...
 nek másfélék...
 löhelyek borítja...
 ragyas marad...
 A másik kes...
 lyet nem szabad...
 hogy saját arcát...
 rozhatja, mert...
 telenség. Itt m...
 jük azt is, hogy...
 lok és arckötő...
 drágák, úgy...
 zik őket — ne...
 Ezekből épp oly...
 el a ráncok, min...
 tek el annak a...
 vén francia gr...
 hemloka bőret...
 peszesikkel a...
 huzta föl.
 Ezekből követ...
 mindazok a mű...
 az önmasszás...
 értéktelen es...
 annak van belől...
 árusítja azokat...

ény - Irta
et György

Desvarenesné, az is olyanfor-
dössze félórával
fog menni az iro-
Maréhallal, s
is a dolga, egy
seg vele. Marad
bra, No' már pe-
gyen a dologban,
alatt ráer a hely-
basággal elronta-
hibás; levelet kel-
füldenem Marseil-
ssa, mihez tartsa
kezik. Csak Mi-
lálkozzon, mikor

tra Desvarenes-
gy égni kezd az
ablakon s oda-
ak, aki pedig ló-

Hiszen nem ha-
gy rontott be a
fergeteg, kérde-
től és megtudta,
n. Beszaladt Ma-
különös árcal-
— hogy ez
kezdett ret-

rét látva, Des-
ette, hogy egyik
esült. Bement a
n szólítva Pier-
rálo ajtó meg-
állott az ifju-
tás, melyet vá-
tt, még növelé

ézés ragadá
mialatt Desva-
kítárta, Pierre

icsillapulván,
zatalálta magát
denekelőtt azt
mi történt tá-
mikor megjöt-

kor otthon ma-
zárasi rendelt,
Berlinben. Az
int a Follies
arden, Casino
a három leg-
nyitva van-
tendő vendégük
ezet végigné-
eigánybandák
A magyar fő-
ntotta meg a
int Párist. De
játsszani ugy,
jazz banda is
pest!

mindent ma-
kor elmentek
y látszik sok
rt nem vittek
ázak készletei
l az amerikai
onát ér, még
ő sem lesz

ben találko-
szines gentle-
ondta, hogy
ött ide, mert
risztokratiku-
rok Budapes-
g" — infor-
arátom, — s
király né-
visszatér."
hallott ilye-
am felbe.
gyok, — vá-
tják jelzőjét
állhatom a
hol bárki le-
ki senki".
a — gondol-
visszatartot-
vatosan.
óvatosságot
a magyar
ban.

ASSZONYOK LÁNYOK

Arcmasszázs.

A REKLAM tette nagygyá a kozmetika egyik legújabb "víványát" az aremasszázszt. Elsősorban a drága műszereket hirdették, amelyekkel kiki maga gyurhatja át ábrázatát. Aztán emberszerető gyárosok mindenféle zsirokat és balzsamokat hoztak forgalomba, amelyeket a masszázst alatti, előtt és után kell használni. Végül pedig egyik gyár irtózatosan tudományos lében azt adta be a féltudásukban megzavarodott és hiúságukban meghabarodott hívőknek, hogy az aremasszázs csak úgy ér valamit, ha előtte vizpárák puhítják föl a ráncos bőrt, a gyuró hengerek alá pedig tengeri fővenyt szórnak, hogy a bőrt mintegy lesurolják. Egyszóval nagy takarítást kell az embernek csinálnia naponta az arcán. Persze, tiszta véletlenség, hogy a legjobb bőrpároltató készüléket és a leghamisítatlanabb tengeri homokot ugyan az a gyár hozza forgalomba.

Az óriási reklámnak tudandó be, hogy ma már a legszelebb körben érdeklődnek az aremasszázs mibenléte iránt és a nagyobb városokban egyre-másra nyílnak a szalonok, maison-ok és atelier-k, amelyek főleg ezen kozmetikai ágat művelik. Jó lesz tehát, ha egy kissé a szeme közé nézünk.

Kezdjük mindjárt azon, hogy aki az aremasszázsztól eredményt kíván, hosszú, hónapokra kiterjedő kezelésre legyen elkészülve. Ha pedig erre rászánta már magát, még akkor sem veheti biztosra a sikert. Akit például valamely betegség vagy gond eszett, az ugyan hiába akarna szabadulni ráncától és beesett arcától. Akinek kiálló pofacsontjai vannak, azok ugyan a masszázstól sem lesznek másfélék. Akinek bőrét himlőhelyek borítják, biz az szegény ragyás marad mindvégig.

A másik keserű igazság, amelyet nem szabad elhallgatnunk az, hogy saját arcát senki sem masszírozhatja, mert ez technikai képzetlenség. Itt mindjárt megemlítjük azt is, hogy a különböző homlok- és arckötők — ha nagyon drágák, úgy bandeau-nak nevezik őket — nem érnek semmit. Ezekről épp oly kevéssé simulnak el a ráncok, mint ahogy nem tűntek el annak a XVIII. századbeli vén-francia gavallérnak redői, aki homloka bőrét estenként ragtapaszcsikkal a tar koponyájára huzta föl.

Ezekből következik, az is, hogy mindazok a műszerek, amelyeket az önmasszázs céljaira árusítanak, értéktelen esesebecsék és csak annak van belőlük haszna, aki elárúsítja azokat. Az aremasszázs

csakis hozzáértő, ezen irányban különös kiképzésben részesülő személyvel végeztessük, különben eleve kizártuk a siker eshetőségét.

A masszáló mozdulatok az arcon gyurás, simítás, dörzsölés, nyomkodás és rezgetésből fognak állani. Utóbbtól várható legtöbb eredmény, csak hogy ezt csupán nagyon gyakorlott kéz végezheti szabatosan. A rezgetés cél-

zó az nagysága jobb oldalán áll és bal kezével a fejet hátulról támasztja.

3. A bal arc gyurása. A félig zárt jobb kéz haránt irányban mozog az arcon belülről kifelé és vissza, de egyszersmind felfelé is halad az alsó állkapocsotól a pofacsontokhoz, az alsó szemhéjak alá.

4. A jobb arc gyurása mindkét, félig zárt kézzel haránt irányban történik. Főleg a hüvelyk és a

oldalt áll és mindkét hüvelykével simogató mozdulatokat végez, amelyek az alsó ajk alól indulnak ki és fölfelé haladnak az alsó állkapocs fölhaladó ága mentén.

9. A nyak gyurása. Közvetlenül az áll alatt kezdődik és leereszkedik a nyak hosszában a szegyesont felső széléig.

10. A jobb váll simogató gyurása. A masseuse jobb kezével gyuró mozgásokat végez a páciens jobb karjának felső harmadából kiindulva a vállizületen végig. Balkeze pedig simogató mozdulatokkal emelkedik a válltájékról a nyakon át a fültől, mialatt mindig a jobb kéz munkáját támogatja.

Ime ezek az összes fogások, amelyek az aremasszázsban számba jönnek. Megesimálni könnyebb, mint elmondani. Nem kell hozzá valami nagy tudomány, csak egy kicsi kis bonetani előismeret és egy kevés kézi ügyesség. De ez a kettő aztán fényes kell.

Lemondás

Alig hiszem már, hogy e házban
Egykor a boldogság lakott:
Elszállt örökre... nem vigyáztam,
Én tartam néki ablakot.
Sietve bontott könnyű szárnyat;
Nem kértem immár, merre tévedt,
— Rövid örömről hosszú bánat,
Múlása balgatag reménynek:
Hisz' ez az élet!

Az égen könyes, szürke pára
S csillámlik olykor napja bár,
Szívem, ne várj büvös csodára,
Ne hidd, hogy visszatér a nyár!
Csalóka, ősi napsugár csak,
Elfagyva újra nyílt reményed:
Rövid örömről hosszú bánat,
Mely egyre győtrőbb, egyre mélyebb...
— Hisz' ez az élet!

jaira készülékeket is szerkesztettek: ilyenek a concussor és a vibrator nevű gép, amelyek ügyesek és hasznavehetőek.

A masszírozandó areot előbb be kell kenni valamely zsiradékkal, hogy csusszék rajta a kéz. Legalkalmasabb a vazelinnek Virgínia vaselina alba nevű válfaja, amelyből egy gramm elegendő az egész arera.

Azok számára, akik az aremasszázs egész menete iránt érdeklődnek, elmondjuk annak részleteit is, mint azt nemrégiben Zabudowski, a masszázst tanára a berlini egyetemen, leírta.

1. A homlok simogató gyurása. A masseuse a "páciens" jobb oldalán áll. Jobb kezével apró gyuró mozdulatokat végez a homlokon haránt irányban, zezugos vonalában az orrsonttól a hajzat széléig haladva. Ezalatt balkeze hosszanti irányban simogattja a homlokot a dudorodástól a nyakszírt felé menve.

2. Az orr gyurása a jobb kéz hüvelyk- és mutatóujjának körörmizével. A zezugos kigyózó mozgás az orr hegyétől gyökéig balad, de oldalvást kiterjeszkedik az orrszárnyakra is. A masszíro-

mutatóuj dolgoznak. Az állkapocs tól és a jobb fültől kiindulva az arecsonton át a jobb szemhéj aljájáig megyünk. A masseuse a hüvelyk mögött áll annak jobb oldalán.

5. A homlok ráncainak kisimítása. A masszírozó nő a páciens háta mögött áll és mindkét keze mutató- és középső ujjával simogató mozdulatokat végez a homlokon haránt irányban a középvonaltól a halántékokig.

6. Az arc rezgetése. Ezt csak az érti meg, aki legalább egyszer látja, hogyan csinálják. A lényege az, hogy a masszírozandó mögött állva négy ujjunkat — a hüvelyk kimarad — az alsó állkapocs és pofacsont közé süllyesztjük és apró rezgő mozdulatokat végezzünk velük nagy szaporasággal, mialatt ujjaink támasztó helyeit gyakran változtatjuk.

7. A szem alatti barázdák kisimítása mindkét hüvelykujjunk segítségével történik. A mozdulat az orr hátán az orr tövétől indul ki és az alsó szemhéj mentén a pofacsont felett a halántékig folytatódik.

8. Az alsó ajk és az áll közötti barázdák gyurása. A masseuse jobb

SZABADSÁG Nyomdai Műintézete

a legmodernebbül berendezett magyar nyomda Amerikában, ahol a nyomdászipar keretébe tartozó összes nyomtatványok a legrovidebb idő alatt, a legkevesebb kivitelben készülnak.

Készítünk fényképek-ről és rajzokról motonteket, ugyanintén elvállalunk könyvek behűtését egyszerű és díszes kivitelben.

700-702 Huron Road
Cleveland, Ohio

Jobb és szebb arc

A bőrnek fiatalos üdösége, tiszta, sima szeplőtlenesség segítésére lesz Önnek, ha nincsen is megáldva, mint tárnóje, szépséggel. — Használja az

Érdeky Liliom Krémet
SZAPPANT ÉS ARCPORT.

Rendelje meg még ma. Küldjön be Money Orderon \$1.45-öt e címre:

ÉRDEKY KÁLMÁN
GYÓGYSZERÉSZ
1019 LIBERTY AVENUE,
PITTSBURGH, PA.

HIVATALOS BEJELENTÉS!

Üzletfeink, jó barátainknak és ismerőseinknek ezennel bejelentjük, hogy 1921 évre szóló remekszép fali-naptárunk már munka alatt van. — A PARTOS PATIKA ebben az esztendőben még az előző éviénél is lehetőleg szebb és díszesebb fali-naptárral fog kedveskedni üzletfeleinek. Meglepően érdekes, művészi kiállítású, egyszóval gyönyörű ajándék lesz ez. Minden házat ékesíteni fog majd e fali naptár.

Aki tehát legalább 1 dollár 10 cent ára PARTOS-féle szert rendel és rendeléséhez az alatti "NAPTÁR-SZELVÉNY"-t pontosan kiállítva beküldi, ingyen megkapja annak idején a PARTOS PATIKA 1921. évre szóló remek fali naptárát.

Tekintettel pedig arra, hogy a fali naptárak szétküldése annak idején rendelések beérkezése sorrendjében fog végbe menni, aki előbb akarja megkapni a fali-naptárt, az küldje be rendelését is minél előbb, hogy eképen minél hamarabb kerüljön reá a sor.

Küldje be tehát rendelését azonnal, még pedig az alábbi RENDELÉSI IV alapján.

Rendelését címezze így:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVE.
NEW YORK, N. Y.

Vágja ki!

RENDELÉSI-IV.

Vágja ki!

- PARTOLA, fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát, ára \$1.10
6 dobozzal \$5.50 a biztosítási díjjal együtt
- PARTOGLORY, idegerősítő kivonat, üveggel \$1.25, 5 üveggel \$5.00
- HERKULES, a legújabb és legfinomabb valódi Partos-féle Gyomor-
erősítő, ára egy üveggel 2 dollár, hat üveggel 10 dollár, 12 üveg-
gel 18 dollár.
- LIRO, főfájás elleni otyákat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- KÖSZVÉNY fájdalomk elleni Partos-féle szereket, ára \$3.00, dupla
adaggal \$5.00
- PARTONE vasostyát, vérszegénység ellen, ára \$1.50, 4 dobozzal \$5.00
- PARTONIC VASBORT, üveggel \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOWILL gyomorperokát, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- HOFFMAN CSEPPEKET, ára üvegenként 50 cent és 1 dollár
- PARTOBRACET gyöngye férfiak részére, ára \$2.00, 6 dobozzal \$10.00
- PARTOXYL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára \$1.10, 6 té-
gelylyel \$5.50
- PARTOZONET, sebek vérzése ellen, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- PARTOSOOTH SYRUPOT (szőrp- gyermekeknek fogzáskor, üvegen-
ként \$1.00
- PARTOPINÉT, gyermeknek köhögés ellen, ára \$1.10, 6 üveg. \$5.50
- PARTOMILKET por alákban, vízzel felhígítva kitűnő gyermek-táp-
szer, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PEMETE cukorkát, köhögés és torokbaj ellen, ára 35c, 3 doboz \$1.00
- KÁRPÁTI MELLTEÁT, ára 60 cent, 2 dobozzal \$1.00
- PARTOS-féle rheuma elleni RUMATIN porokat és PARTOPAINT,
ára \$3.00, dupla adaggal \$5.00
- PARTOS-féle VÉRTISZTÍTÓ PISKÓTÁKAT, ára \$4.00
- PARTOACHE, fülbaj elleni porokat, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOSWEATET lábizadás ellen, ára \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- TRIPLETS KEVERÉKET 3-as számú férfiak részére, ára 1 adaggal
\$3.00, 4 adaggal \$10.00
- TRIPLETS KEVERÉKET, 4-es számú, nőknek anyaméh bántalmak
ellen, ára 1 adaggal \$3.00, 4 adaggal \$10.00
- DODOT és DODOSZÁLAT, férfiak részére, 1 adag ára \$3.50, dupla
adaggal \$6.00
- PARTOFILE aranyér elleni kenőcsöt, ára \$1.50, 4 tubussal \$5.00
- PARTOHERB vesefü és gyökérteát, ára \$1.10, 6 dobozzal \$5.50
- PARTOPAIN No. 1. fájdalomcsillapítót, ára 50c
- PARTOCERIN kenőcsöt, útés folytán támadt daganatra, ára \$1.10,
6 tégelylyel \$5.50
- PARTO-BALM OLAJAT, égési sebek ellen, ára \$1.10, 6 üveg \$5.50
- PARTO-BALM KENŐCSÖT sebekre, ára \$1.10, 6 tégelylyel \$5.50
- PARTOWORMOT, gilyeszték elhajtására, ára \$1.10, 6 adaggal \$5.50
- PARTOTAPET, pántlikagilyeszt ellen (felöltök részére) dupla
adaggal \$5.00
- NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOS-ASTHMA, nehéz lélegzés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveg \$5.00
- PARTOS-féle SÓSBORSZESZT, ára nagy üveggel \$2.00, kis üveg-
gel 50c és \$1.00
- PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTOLIN, haj, bajusz és szakáll növesztőt (kenőcs), ára \$1.10, 6
tégelylyel \$5.50
- HAIRTONIC hajápoló vizet, \$1.10, 6 üveggel \$5.50
- PARTOS-féle HAJTISZTÍTÓT, ára 75c
- PARTOCREMÉT nappali használatra, ára \$1.10, 6 tégelylyel \$5.50
- PARTOCREMÉT, éjjeli használatra, ára \$1.10, 6 tégelylyel \$5.50
- PARTO-SZAPPANT, növény-balzsam arcápoló szappant, ára 35c,
3 darab \$1.00
- PARTOPASTÁT, a legkellemesebb fogtisztítót, ára 35c, 3 drb. \$1.00
- ELZA-VIZET, a haj természetes színének visszaadóját, ára \$1.50, 4
üveggel \$5.00
- PARFUMOT, rozsdát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára \$1.00 és \$2.00
- PARTOS-féle valódi DIOFA OLAJAT, ára \$1.00
- BAJUSZPEDRÓT, ára 35c, 3 dobozzal \$1.00
- BAJUSZKÖTŐT, ára 50c, 75c és \$1.00
- PARTOMINT szájmossa vizet, egy üveg ára 50 cent
- PARTOCORN tyukaszemirtő és bőrheménység elleni szert, ára 35c,
3 üveggel \$1.00
- ARCFINOMÍTÓ PUDERT, fehérét, rózsaszínt vagy krémet, ára
\$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOS-féle speciális VILLANY-GÉPET \$10-tól \$15—\$20 és \$25-ig
- PARTOS-féle speciális GUMMIHARISNYÁT, egy lábra 6, 10 és 15
dollár, mindkét lábra 10, 18 és 28 dollár. — (Mérték veendő és
a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle speciális HASKÖTŐT, ára \$6.00-tól \$15.00-ig.
(Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle ELSŐRENDŰ SÉRVKÖTŐT, egyoldalu \$5.00, két ol-
dalu \$10.00. (Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle SPECIÁLIS SÉRVKÖTŐT, egyoldalu \$12.00, két ol-
dalu \$20.00. (Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő.)

INGYEN FALINAPTÁR SZELVÉNY 1921. ÉVRE

Ma beküldött rendelésem alapján díjmentesen jogosult vagyok a PARTOS PATIKA 1921 évi remekszép falinaptárához, miértis kérem azt annakidején nekem megküldeni.

Név:

Közelebbi pontos cím: